

Rekenhof

Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2022 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Goedgekeurd in de algemene vergadering van het Rekenhof op 10 juni 2022

Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2022 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Inleiding

Op grond van artikel 30 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (OOBBC) bezorgt het Rekenhof aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement zijn bevindingen en commentaar die voortvloeien uit het onderzoek van de ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen 2022.

Het Rekenhof heeft de begrotingsontwerpen onderzocht op grond van de begrotingsvoorstellen van de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (DBHR) en van de te consolideren autonome bestuursinstellingen (ABI). Die informatie werd op vrijdag 20 mei aan het Rekenhof bezorgd. Vervolgens werd op 2 juni een gewijzigde versie van de begrotingsdocumenten ontvangen. Eveneens werd, in voorkomend geval, rekening gehouden met de geactualiseerde gegevens over de uitvoering van de begroting van de DBHR en van de ABI voor het lopende jaar en op grond van hun respectieve rekeningen van de voorgaande jaren.

In dat verband wijst het Rekenhof erop dat de verantwoordingen sommige ontvangsten en uitgaven omstandig toelichten, terwijl voor andere elke vorm van toelichting ontbreekt.

In dit verslag is ook de informatie verwerkt die de overheid en de ministeriële kabinetten meedeelden naar aanleiding van vragen die het Rekenhof hen heeft gesteld.

INHOUD

HOOFDSTUK 1	5
Begrotingsnorm en –traject	5
1.1 Europese context	5
1.1.1 Herziening van het Europese begrotingskader	5
1.1.2 Krijtlijnen van het Europese begrotingsbeleid voor 2022 en 2023	6
1.2 Begrotingsdoelstellingen en –traject voor België en voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	6
1.2.1 Advies van de Hoge Raad van Financiën en stabiliteitsprogramma	6
1.2.2 Verslag van de Europese Commissie en advies van de Europese Raad over het stabiliteitsprogramma	7
1.3 Investeringsplannen	8
1.3.1 Algemeen overzicht	8
1.3.2 Administratieve opvolging	9
HOOFDSTUK 2	11
Begrotings- en vorderingensaldo	11
2.1 Begrotingssaldi van de diensten van de regering	11
2.2 Berekening van het vorderingensaldo	11
2.2.1 Methodologie	11
2.2.2 Consolidatieperimeter	13
2.2.3 Geconsolideerd ESR-vorderingensaldo	13
2.2.4 Begrotingsverrichtingen (onderbenuttingen)	14
2.2.5 Andere neutraliseringen en correcties door de regering	14
2.2.6 Besluit	18
HOOFDSTUK 3	20
Schuld	20
3.1 Geconsolideerde schuld	20
3.2 Directe schuld	21
3.3 Raming van de financieringsbehoeften in 2022	21
HOOFDSTUK 4	23
Ontvangsten	23
4.1 Algemeen overzicht	23
4.2 Programma 060 Bijzondere financieringswet: toegekend deel van de personenbelasting (PB)	25
4.3 Programma 010 Gewestelijke belastingen	27
HOOFDSTUK 5	29
Uitgaven	29
5.1 Algemeen overzicht	29
5.2 Analyse van het beschikkend gedeelte	31
5.2.1 Vaste bepalingen	31
5.2.2 Afwijkingen en wijzigingen van besluiten	31
5.2.3 Structuur van het beschikkend gedeelte	31
5.2.4 Consolidatieperimeter van de gewestelijke entiteit	32
5.2.5 Overdrachten van vastleggingen	32
5.2.6 Begrotingsfondsen	33
5.2.7 Centralisatie van de thesaurieën van de instellingen	33
5.2.8 Schrapping van de controle op goed financieel beheer	33
5.2.9 Donatie van gratis materiaal	34
5.3 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen	34

5.4	Commentaar en opmerkingen over de belangrijkste kredietevoluties	34
5.4.1	Opdracht 03 – Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	35
5.4.2	Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle	35
5.4.3	Opdracht 10 – Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen	37
5.4.4	Opdracht 12 – Ondersteuning van economie en landbouw	38
5.4.5	Opdracht 13 - Promotie van de buitenlandse handel, het aantrekken van buitenlandse investeringen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en internationalisering van de ondernemingen	39
5.4.6	Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies	40
	HOOFDSTUK 6	41
	Begrotingsfondsen	41
	HOOFDSTUK 7	43
	Autonome bestuursinstellingen	43
7.1	Algemeen overzicht	43
7.2	Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)	45
7.2.1	Ontvangsten	45
7.2.2	Uitgaven	46
7.3	Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHFGT)	47
7.4	Innoviris (Brussels Instituut voor Onderzoek en Innovatie)	47
7.4.1	Ontvangsten	47
7.5	Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (WFBG)	47
7.5.1	Uitgaven	47
7.6	Actiris	47
7.6.1	Uitgaven	48
7.7	Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB)	48
7.7.1	Ontvangsten	48
7.7.2	Uitgaven	49
7.8	Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap (<i>parking.brussels</i>)	50
7.8.1	Ontvangsten	50
7.8.2	Uitgaven	51
	Bijlage 1	52

HOOFDSTUK 1

Begrotingsnorm en –traject

1.1 Europese context

1.1.1 Herziening van het Europese begrotingskader

In 2021 hervatte de Commissie het publieke debat over het Europese begrotingskader. Ze verzocht de lidstaten en de actoren van het burgerleven (onderzoeksinstituten, denktanks, vakbonden...) adviezen te formuleren over een aantal mogelijke hervormingen die onder meer betrekking hadden op het in aanmerking nemen van overheidsinvesteringen bij het bepalen van de Europese criteria, de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en het onderzoek van de macro-economische onevenwichten.

Het eindverslag van de Europese Commissie dateert van 28 maart 2022¹ en omvat de voornaamste suggesties van de deelnemers. Uit het verslag blijkt dat zij het Europese begrotingskader niet in vraag stellen en meer in het bijzonder de doelstelling van de houdbaarheid van de overheidsschuld. Zij stellen evenwel ingrijpende hervormingen voor.

Zo pleit een meerderheid van de respondenten ervoor de investeringsuitgaven en in het bijzonder de “groene investeringen” te neutraliseren, het Fonds voor herstel en veerkracht te bestendigen en de lidstaten meer vrijheid te geven bij het bepalen van hun belangrijkste investeringsprojecten en projecten voor structurele hervormingen.

De respondenten halen ook de vereenvoudiging van de begrotingsregels aan en zijn van oordeel dat deze doorheen de tijd complexer zijn geworden en dat de finaliteit ervan weinig transparant lijkt. Ze stellen ook voor de nationale overheden nauwer te betrekken bij het toezicht op die regels.

Daarnaast leggen de respondenten de nadruk op de versterking van de begrotingscapaciteit van de Europese instellingen en het in aanmerking nemen van de economische toestand van elke lidstaat bij de bepaling van de schuldafbouwtrajecten. De respondenten pleiten ook voor een kader dat meer rekening houdt met de aanbevelingen in verband met de procedure voor toezicht op de macro-economische onevenwichten in het proces van uitvoering van het eigenlijke begrotingspact.

De resultaten van de bevraging, afgesloten op 31 december 2021, zijn niet bindend maar verduidelijken sommige hervormingspistes en laten toe om de positie van de lidstaten tegenover het huidige begrotingspact te begrijpen. De hervorming hiervan zou uiterlijk in 2023 klaar moeten zijn, middels een bestuurlijk akkoord tussen de lidstaten en de bevoegde Europese instellingen.

¹ Europese Commissie, Commission Staff working document, « Online public consultation on the review of the EU economic governance framework. Summary of responses », 28 maart 2022.

1.1.2 Krijtlijnen van het Europese begrotingsbeleid voor 2022 en 2023

Gezien de gezondheidscrisis en de economische crisis activeerden de Europese instellingen in maart 2020 de algemene ontsnappingsclausule die vervat is in het stabiliteits- en groeipact². Op 2 maart 2022 pleitte de Europese Commissie ervoor de algemene ontsnappingsclausule te handhaven in 2022 en te desactiveren in 2023.

Samen met de COVID-19-crisis heeft de uitbraak van het conflict in Oekraïne de Commissie ertoe gebracht een verlenging van de algemene ontsnappingsclausule in 2023 te overwegen. Gelet op de economische vooruitzichten van het voorjaar 2022 was de Commissie op 23 mei 2022 effectief van oordeel dat de voorwaarden voor de handhaving van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact in 2023 en de desactivering ervan in 2024 vervuld waren. Door die desactivering in 2024 zullen de lidstaten opnieuw de begrotingscriteria in acht moeten nemen die in normale omstandigheden gelden.

Ondertussen heeft de Commissie de lidstaten verzocht hun stabiliteitsprogramma's 2022-2025 in te dienen zonder rekening te houden met die mogelijkheid en de programma's op te stellen met inachtneming van de normale begrotingscriteria, en met name het uitwerken van een begrotingsstrategie die de afbouw van de overheidstekorten vooropstelt, de houdbaarheid van de overheidsschuld waarborgt en tegemoetkomt aan het streven naar Europese economische coördinatie. De Commissie moedigt de lidstaten ook aan hun beleid voor duurzame investeringen te versterken.

1.2 Begrotingsdoelstellingen en –traject voor België en voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

1.2.1 Advies van de Hoge Raad van Financiën en stabiliteitsprogramma

België diende zijn stabiliteitsprogramma 2022-2025 in bij de Europese Commissie op 30 april 2022. Daags voordien, op 29 april 2022, was het voorgelegd aan de interministeriële conferentie van de ministers van Financiën.

Het programma omvat een begrotingstraject op middellange termijn. Het traject berust op de economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 24 februari 2022 en houdt het dus geen rekening met de gevolgen van de Russische invasie in Oekraïne. Die ramingen gaan bijgevolg gepaard met veel onzekerheid. Ze hielden ook geen rekening met de mogelijke heractivering van de algemene ontsnappingsclausule in 2023.

De Belgische overheden hebben volgens dat traject de ambitie om het nominale vorderingensaldo tussen 2022 en 2025 met -28,3 miljard euro (-5,2% van het bbp) te verminderen tot -15,9 miljard euro (-2,7% van het bbp). Tezelfdertijd zou het structurele saldo in diezelfde periode evolueren van -26,5 miljard euro (-4,9% van het bbp) naar -15,3 miljard euro (-2,6% van het bbp).

² Die clausule heeft niet tot gevolg dat de Europese mechanismen voor toezicht op de nationale overheidsfinanciën worden opgeschort, maar biedt de lidstaten de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van het begrotingstraject dat ze normaal gezien moeten volgen.

Het advies van april 2022³ van de Hoge Raad van Financiën gaat uit van een nominaal saldo van -12,9 miljard euro in 2025 (-2,2% van het bbp) en een structureel saldo van -12,4 miljard euro (-2,1% van het bbp) voor de gezamenlijke overheid.

De overheidsschuld zou evolueren van 108% van het bbp in 2022 naar 110,1% van het bbp in 2025. De interestlasten zouden in diezelfde periode stabiliseren op 1,4% van het bbp.

Overeenkomstig de methodologie waarvoor de Europese Commissie opteerde in het kader van de algemene ontsnappingsclausule, worden de maatregelen ter bestrijding van de pandemie en ter ondersteuning van de economie niet geneutraliseerd bij de bepaling van het structurele saldo in het stabiliteitsprogramma, ondanks het feit dat het om tijdelijke maatregelen gaat. Hetzelfde geldt voor de maatregelen in verband met de stijging van de energieprijzen en de crisis in Oekraïne. Dat verklaart grotendeels de fikse structurele verbetering die in 2023 wordt verwacht (6,1 miljard euro, d.i. 1,1% van het bbp). In 2024 wordt geen structurele verbetering voorzien en in 2025 zou ze heel beperkt zijn (0,3% van het bbp).

Het stabiliteitsprogramma omvat ook een begrotingstraject voor Entiteit II (gemeenschappen, gewesten en plaatselijke besturen). Volgens dat traject zou het structurele saldo van Entiteit II tussen 2022 en 2025 dalen van -1,4% van het bbp tot -0,5% van het bbp. Het traject werd opgesteld op basis van de begrotingstoestand bij ongewijzigd beleid van de desbetreffende overheden, zoals die in februari 2022 werd geraamd door het Federaal Planbureau, waarop een jaarlijkse inspanning van 0,07% van het bbp werd toegepast.

Aangezien de Europese Commissie al meermaals kritiek heeft geuit op het gebrek aan begrotingscoördinatie tussen de Belgische overheden, stelt het Rekenhof opnieuw vast dat de verschillende overheden louter akte hebben genomen van het traject van het stabiliteitsprogramma, dat slechts een indicatieve waarde heeft, en dat er geen formeel akkoord is gesloten over de verdeling van de jaarlijkse inspanning van 0,07% van het bbp.

Omdat het traject van het stabiliteitsprogramma niet werd goedgekeurd, kan de HRF overigens geen toezicht uitoefenen op de inachtneming van de financiële verplichtingen door elk van die overheden.

In het hoofdstuk over de krachtlijnen van het begrotingsbeleid per entiteit handhaaft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn intentie om terug te keren naar een evenwicht in 2024, middels de uitsluiting van bepaalde duurzame strategische investeringsuitgaven die een belangrijke economische impact hebben ten belope van gemiddeld 430 miljoen euro per jaar voor de rest van de lopende regeerperiode.

1.2.2 Verslag van de Europese Commissie⁴ en advies van de Europese Raad over het stabiliteitsprogramma

De Commissie heeft op 23 mei laatstleden het verslag bezorgd zoals bepaald in artikel 126, § 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin de budgettaire toestand voor het jaar 2021 en de vooruitzichten voor de jaren 2022 en 2023 van elke lidstaat worden geanalyseerd in het licht van de door het verdrag geëiste criteria van het tekort en de schuld. Het verslag concludeert dat België, net als vele andere lidstaten, niet voldeed aan de criteria aangezien het overheidstekort in 2021 (-5,5%) hoger was dan de in het verdrag vooropgestelde referentiewaarde van 3% van het bbp en de schuld van de overheidsadministraties (108,2% van het bbp) hoger was dan de in het verdrag

³ Hoge Raad van Financiën, Advies ter voorbereiding van het stabiliteitsprogramma 2022-2025, april 2022.

⁴ Verslag opgesteld overeenkomstig artikel 126, § 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

vooropgestelde referentiewaarde van 60% van het bbp en niet aan een bevredigend tempo is verminderd. Die vaststellingen zouden ook van toepassing zijn voor de vooruitzichten voor 2022.

De Commissie is niettemin van oordeel dat de buitengewone macro-economische en budgettaire impact die de COVID-19-pandemie nog steeds heeft, in combinatie met de huidige geopolitieke toestand tot uitzonderlijke onzekerheid leidt, onder meer voor het uittekenen van een gedetailleerd traject voor het begrotingsbeleid. De Commissie stelt bijgevolg voor in deze fase geen nieuwe procedures voor buitensporige tekorten te openen. Ze zal de begrotingstoestand van de lidstaten in het najaar van 2022 herbekijken en zal opnieuw onderzoeken of het opportuun is dergelijke procedures op te starten in het voorjaar van 2023.

Op 23 mei keurde de Commissie eveneens een verslag⁵ goed met aanbevelingen ter staving van het advies van de Europese Raad over het stabiliteitsprogramma van België. In dat verslag wordt onder meer onderstreept dat het door de Belgische regering uitgetekend macro-economisch scenario dat aan de basis ligt van de begrotingsvooruitzichten, uitgaat van een groei van het werkelijk bbp van 3,0% in 2022, terwijl de Commissie die groei op 2,0% raamt op basis van de vooruitzichten van het voorjaar 2022. Dat verschil kan hoofdzakelijk worden verklaard door het feit dat de macro-economische vooruitzichten van de Belgische regering werden opgesteld vóór het begin van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de impact ervan op de economische groei.

Het verslag preciseert bovendien dat het stabiliteitsprogramma van België uitgaat van een tekort van 5,2% van het bbp in 2022 en een ratio overheidsschuld/bbp van 108,0%. Die ramingen stemmen overeen met die van de Europese Commissie.

1.3 Investeringsplannen

1.3.1 Algemeen overzicht

De Faciliteit voor herstel en veerkracht (FHV) werd ingevoerd in 2021 en vormt één van de belangrijkste instrumenten van de Europese Unie op het vlak van investeringsbeleid. Ze is onderdeel van een groter pakket maatregelen, namelijk het plan NextGenerationEU, waarvan de hoofddoelstelling erin bestaat de landen financiële middelen aan te reiken om de economische en sociale achteruitgang te bestrijden die volgde op de COVID-19-gezondheids crisis. De FHV moedigt uitgaven voor de energie- en digitale transitie aan en bevordert zo de weerbaarheid bij toekomstige economische crisissen. Zo vloeit minstens 37% van de enveloppe van het plan naar de milieutransitie en minstens 20% naar de digitale transitie.

De FHV stelt in totaal 723,8 miljard euro ter beschikking van de lidstaten, waarvan 385,8 miljard euro in de vorm van leningen en 338 miljard euro in de vorm van subsidies. Die middelen moeten worden gebruikt voor investeringsprojecten die beantwoorden aan verschillende voorwaarden op het vlak van doelstelling, uitvoering en planning.

Het deel dat initieel aan België was toegekend, bedroeg 5,926 miljard euro. Dat bedrag werd aanvankelijk verdeeld onder de federale overheid (1,25 miljard euro), het Vlaams Gewest (2,26 miljard euro), het Waals Gewest (1,48 miljard euro), het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

⁵ Aanbeveling van de Raad over het nationale hervormingsprogramma 2022 van België en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van België, Com (2022) 602 final, Brussel, 23 mei 2022.

(395 miljoen euro), de Federatie Wallonië-Brussel (495 miljoen euro) en de Duitstalige Gemeenschap (50 miljoen euro).

Het initiële bedrag zal evenwel worden verminderd omdat België economisch beter presteerde dan de andere lidstaten. De Commissie zal het definitieve bedrag vastleggen op basis van de definitieve economische prestaties in juni 2022. In het licht van de parameters die thans beschikbaar zijn, meent de FOD BOSA dat het Belgische aandeel met nagenoeg 1.350 miljoen euro zou kunnen dalen, waaronder 89 miljoen euro ten laste van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De federale regering werkt thans in samenspraak met de deelstaatentiteiten aan een aangepast nationaal investeringsplan dat onder meer rekening houdt met de uitvoeringsrisico's van de projecten, de inachtneming van de Europese verplichtingen en andere specifieke methodologische criteria. Het Rekenhof benadrukt dat de realisatie van alle werkzaamheden uit het initiële plan, waarbij de ontoereikende ontvangsten afkomstig van het FHV zouden worden aangevuld met nationale middelen, een negatieve impact zou hebben op het vorderingensaldo van de betrokken overheden.

Om de Europese financiering te genieten, moest elke lidstaat een “nationaal plan voor herstel en veerkracht” opstellen, met daarin een programma voor hervormingen en investeringen tot en met 2026.

Op 23 juni 2021 formuleerde de Europese Commissie een positief advies over de inhoud van het Belgische plan. Nadat de Raad het plan had goedgekeurd, kon op 3 augustus 2021 een prefinanciering van 770 miljoen euro worden gestort, d.i. 13% van het voorlopig toegekende totaalbedrag⁶. De volgende betalingen zullen worden uitgevoerd naarmate de geplande investeringen vorderen en worden goedgekeurd wanneer België zijn beschreven mijlpalen en streefdoelen behaalt. De tweede schijf wordt verwacht in juni 2022.

Het nationale plan voor België omvat de projecten van elke entiteit van het land. België verwacht, voor alle overheden samen, tegen 2026 Europese fondsen te bekomen voor de financiering van 85 projecten, gespreid over zes assen (klimaat, duurzaamheid en innovatie – digitale transformatie – mobiliteit – mens en samenleving – economie van de toekomst en productiviteit – overheidsfinanciën).

1.3.2 Administratieve opvolging

Op federaal niveau is de uitvoering van de geplande projecten, opgenomen in de bovengenoemde investeringsplannen, onderworpen aan een specifiek systeem van toezicht en administratieve opvolging. Dit staat los van de gebruikelijke procedures voor administratief toezicht en begrotingscontrole. Wat meer specifiek het FHV betreft, concretiseert dat systeem zich door de opmaak van semestriële verslagen door de FOD BOSA wanneer betalingsaanvragen worden ingediend bij de Europese Commissie. Meer concreet, en los van de administratieve maatregelen die zijn genomen door elk van de betrokken deelstaatentiteiten:

- de coördinatie en algemene opvolging van de tenuitvoerlegging van de maatregelen en van de mate waarin de doelstellingen van het FHV zijn verwezenlijkt, worden verzekerd door de staatssecretaris voor Relance en Strategische Investeringen;
- de interfederale coördinatie in het kader van de opvolging van het FHV wordt verzekerd door de interministeriële conferentie “relance en strategische investeringen”. De

⁶ Waarvan 53,1 miljoen euro voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

vergaderingen van de conferentie worden voorbereid door het politiek begeleidingscomité. Dat is een werkgroep met vertegenwoordigers van verschillende kabinetten die werd opgericht in het kader van de uitwerking van het FHV;

- op technisch en administratief niveau wordt er een interfederale coördinatie georganiseerd door toedoen van het interfederaal toezichtscomité, in samenwerking met de staatssecretaris voor Relance en Strategische Investeringen. Dat comité omvat een vast secretariaat dat onder de FOD BOSA ressorteert. Het secretariaat staat in voor de opvolging en rapportering aangaande de mijlpalen en de streefdoelen, het verzamelt de gegevens aan de hand waarvan de verwezenlijking van die doelstellingen kan worden gedocumenteerd, het bereidt de diverse rapporteringen voor en het organiseert de werkzaamheden van het interfederaal toezichtscomité.

HOOFDSTUK 2

Begrotings- en vorderingensaldo

2.1 Begrotingssaldi van de diensten van de regering

De ontwerpen van aanpassing 2022 resulteren in een brutosaldo van -471,6 miljoen euro. Dit is 317,6 miljoen euro slechter dan bij de initiële begroting omdat de geraamde uitgaven (+526,3 miljoen euro) sterker stijgen dan de geraamde ontvangsten (+208,6 miljoen euro).

Tabel 1 - Begrotingssaldi 2022

		Initieel	Aangepast	Vershil
Ontvangsten		6.600.285	6.808.918	208.633
Uitgaven (vereffeningen)		6.754.208	7.280.475	526.267
Brutobegrotingssaldo	(1)	-153.923	-471.557	-317.634
Opbrengsten van leningen (codes 9)*	(2)	1.800.025	1.800.000	-25
Aflossingen van de schuld (codes 9)*	(3)	225.223	223.785	-1.438
Nettobegrotingssaldo	(4)= (1)-(2)+(3)	-1.728.725	-2.047.722	-319.047

Bron: tabel opgesteld door het Rekenhof op basis van de begrotingsdocumenten (in duizend euro)

(*) Zonder de leningopbrengsten en zonder de aflossingen van het Fonds voor het beheer van de gewestsschuld waarvan de identieke bedragen (133,5 miljoen euro) elkaar opheffen.

Als bij de geraamde ontvangsten en uitgaven respectievelijk de opbrengsten van leningen en de aflossingen van de schuld⁷ buiten beschouwing worden gelaten, is het nettobegrotingssaldo -2.047,7 miljoen euro, wat 319,0 miljoen euro slechter is dan initieel begroot.

2.2 Berekening van het vorderingensaldo

2.2.1 Methodologie

Overeenkomstig de ESR-methodologie moeten op de begrotingssaldi van de ontwerpbegrotingen verschillende correcties worden toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit.

De elementen van die berekening staan op het einde van het beschikkend gedeelte van het ontwerp houdende aanpassing van de uitgavenbegroting 2022.

Net als bij de initiële begroting heeft de regering de verrichtingen van de autonome bestuursinstellingen (ABI) die met de verrichtingen van de DBHR moeten worden geconsolideerd gegroepeerd op basis van hun economische code.

⁷ Met inbegrip van 8,4 miljoen euro ingeschreven op BA 03.006.14.02.9140 *Terugbetalingen door het Gewest van de prefinanciering van de EU voor de uitgaven in het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht (PHV)*.

Voor de economische hergroepering werd de methode gebruikt die het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) zal toepassen bij de berekening ex post van het ESR-vorderingensaldo. Daarbij worden in de uitvoering van de begroting de ontvangsten en uitgaven geschrapt die in principe niet mogen meetellen bij die berekening. Het gaat vooral om interne verrichtingen van de gewestelijke entiteit, met name de subsidies (dotaties) van de DBHR aan de geconsolideerde instellingen en de andere interne overdrachten.

Het Rekenhof analyseert hieronder de berekening van het door de regering vastgestelde saldo.

Tabel 2 - Vorderingensaldo 2022

		Initieel	Aangepast	Vershil
Brutobegrotingssaldo DBHR		2.980.218	2.670.050	-310.168
Brutobegrotingssaldo geconsolideerde instellingen		-2.951.137	-3.075.883	-124.746
Geconsolideerd brutobegrotingssaldo	(a)	29.081	-405.833	-434.914
Saldo codes 9 DBHR		-1.574.802	-1.576.215	-1.413
Saldo codes 9 geconsolideerde instellingen		-124.535	-145.010	-20.475
Geconsolideerd saldo codes 9	(b)	-1.699.337	-1.721.225	-21.888
Geconsolideerd nettobegrotingssaldo	(c)=(a)+(b)	-1.670.256	-2.127.058	-456.802
Saldo codes 8 DBHR		33.279	119.414	86.135
Saldo codes 8 geconsolideerde instellingen		282.744	274.516	-8.228
Geconsolideerd saldo codes 8	(d)	316.023	393.930	77.907
Geconsolideerd ESR-vorderingensaldo	(e)=(c)+(d)	-1.354.233	-1.733.128	-378.995
Begrotingsverrichtingen (onderbenutting kredieten)	(f)	220.000	242.100	22.100
ESR-vorderingensaldo na begrotingsverrichtingen	(g)=(e)+(f)	-1.134.233	-1.491.028	-356.975
Verrichtingen "buiten doelstelling"	(h)	563.736	771.903	208.167
Neutralisering strategische investeringsuitgaven		396.700	374.928	-21.772
Flexibiliteitsclausule COVID-19	(9)	63.900	278.375	214.475
Faciliteit voor herstel en veerkracht		93.136	0	-93.136
Overstromingen	(l)	0	6.600	6.600
Hulp Oekraïne	(m)	0	100.000	100.000
Terugbetaling gemeentelijke opcentiemen		10.000	12.000	2.000
ESR-vorderingensaldo na verr. "buiten doelstelling"	(i)=(g)+(h)	-570.497	-719.125	-148.628
Technische correcties	(j)	0	45.200	45.200
Door de regering gecorrigeerd ESR-vorderingensaldo	(k)=(i)+(j)	-570.497	-673.925	-103.428

Bron: tabel opgesteld door het Rekenhof op basis van de begrotingsdocumenten (in duizend euro)

De regering raamt het aangepaste ESR-vorderingensaldo 2022 op -673,9 miljoen euro. Dat is 103,4 miljoen euro slechter dan bij de initiële begroting.

Om tot dat resultaat te komen, paste ze op het geconsolideerde ESR-vorderingensaldo (-1.733,1 miljoen euro) een positieve ESR-correctie toe van 242,1 miljoen euro voor onderbenuttingen van kredieten. Die brengt het ESR-vorderingensaldo op -1.491,0 miljoen euro.

Vervolgens wordt dat saldo verder gecorrigeerd via de volgende verrichtingen:

- neutralisatie van 771,9 miljoen euro uitgaven beschouwd als “buiten doelstelling”;
- 45,2 miljoen euro technische correcties.

De berekening ex post, op basis van de geconsolideerde ontvangsten en uitgaven, zal het INR uitvoeren. In zijn publicatie van april 2022 heeft dat instituut het vorderingensaldo voor het jaar 2021 voorlopig bepaald op -1.449,6 miljoen euro⁸, terwijl de regering dat saldo had geraamd op -914 miljoen euro.

Binnen de grenzen van de informatie waarover het Rekenhof kon beschikken, heeft het de gegevens nagekeken die werden gebruikt om het vorderingensaldo van het jaar 2022 te berekenen. De analyse heeft voornamelijk betrekking op de correcties die zijn uitgevoerd tussen de initiële begroting en de voorliggende aanpassing.

2.2.2 Consolidatieperimeter

Volgens de lijst die het INR op 20 april 2022 publiceerde, omvatte de consolidatieperimeter van het gewest 63 eenheden in sector S.1312⁹. Hiervan werden echter enkel de begrotingen (uitgaven en ontvangsten) van 26 ABI geconsolideerd met die van de diensten van de regering. De regering heeft immers beslist af te wijken van het toepassingsgebied van de OOBBC¹⁰, dat alle eenheden omvat die deel uitmaken van de ESR-consolidatieperimeter (S.1312). De ABI van eerste en tweede categorie die worden geconsolideerd, worden respectievelijk opgesomd in de artikelen 9 en 10 van het ontwerp houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting.

De regering berekende het geconsolideerde brutobegrotingsaldo van de gewestelijke entiteit op -405,8 miljoen euro. Dat is 434,9 miljoen euro slechter dan de initiële begroting (waarvan 124,7 miljoen euro voor het saldo van de geconsolideerde instellingen).

2.2.3 Geconsolideerd ESR-vorderingensaldo

De overgang van het geconsolideerde brutobegrotingsaldo naar het ESR-vorderingensaldo vereist dat de ontvangsten- en uitgavenverrichtingen van de groepen 8 en 9 van de economische classificatie worden geëlimineerd. Die worden immers beschouwd als financiële verrichtingen zonder weerslag op het vorderingensaldo.

De code 9-verrichtingen¹¹ van de economische classificatie voor alle geconsolideerde aangepaste begrotingen sluiten met een ESR-correctie van -1.721,2 miljoen euro, wat neerkomt op een negatief verschil van 21,9 miljoen euro met de initiële begrotingen.

Het saldo van de kredietverleningen en deelnemingen (KVD)¹² vermeld onder economische code 8 in de geconsolideerde aangepaste begrotingen belooft 393,9 miljoen euro. Die stijging

⁸ Saldo met daarin de voorschotten inzake gewestelijke opcentiemen.

⁹ Waarvan één (het Fonds voor de financiering van het waterbeleid) geschrapt door de ordonnantie van 17 maart 2022, en een andere (het Reservefonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) inactief. *beezy.brussels*, het beroepsreferentiecentrum voor stadsberoepen en beroepen bij het openbaar ambt, dat nog in de vorige lijst van oktober 2021 vermeld stond, komt niet meer voor in de nieuwe lijst.

¹⁰ Artikel 11 van het ontwerp van ordonnantie houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2022.

¹¹ Aflossingen van de schuld verminderd met de leningopbrengsten.

¹² Kredietverleningen verminderd met de bijbehorende terugbetalingen, en deelnemingen verminderd met de bijbehorende vereffeningen.

met 77,9 miljoen euro vloeit voort uit de toename van het saldo van de code 8-verrichtingen van de DBHR (+86,1 miljoen euro).

Het Rekenhof merkt op dat het saldo van de KVD van de DBHR volgens zijn eigen berekeningen 118,5 miljoen euro bedraagt in plaats van 119,4 miljoen euro¹³.

De optelling van de geconsolideerde saldi van de verrichtingen codes 8 en 9 bij het geconsolideerde brutobegrotingsaldo levert in totaal een geconsolideerd ESR-vorderingensaldo op van -1.733,1 miljoen euro, wat 379,0 miljoen euro slechter is dan bij de initiële begroting.

2.2.4 Begrotingsverrichtingen (onderbenuttingen)

De regering heeft het bedrag van de begrotingsverrichtingen (die een positieve impact hebben op het vorderingensaldo) voor dit jaar met 22,1 miljoen euro opgetrokken tot 242,1 miljoen euro. Die correctie bestaat uitsluitend uit het vermoede bedrag aan onderbenuttingen van begrotingskredieten voor alle begrotingen samen.

Volgens de eerste ramingen bedroegen die onderbenuttingen vorig jaar 552 miljoen euro¹⁴. Rekening houdend met de in 2020 vastgestelde onderbenuttingen (577 miljoen euro) blijft de in de aangepaste begroting 2022 uitgevoerde correctie coherent.

2.2.5 Andere neutraliseringen en correcties door de regering

De regering houdt in haar berekening van het vorderingensaldo rekening met een correctie van 771,9 miljoen euro uitgaven die ze beschouwt als verrichtingen “buiten doelstelling”, d.w.z. verrichtingen die kunnen worden geweerd uit de berekening voor het bepalen van dat saldo. Ze bestaan uit volgende elementen.

2.2.5.1 Neutralisatie van sommige investeringsuitgaven

De regering houdt in haar berekening geen rekening met 374,9 miljoen euro uitgaven¹⁵ voor strategische en grootschalige investeringen omdat ze van oordeel is daarvoor een beroep te kunnen doen op de flexibiliteitsclausule voor investeringen.

Het Rekenhof herinnert eraan dat België in de huidige stand van de Europese regelgeving niet in aanmerking komt voor die flexibiliteitsclausule voor investeringen.

¹³ Een uitgavenbedrag van 0,9 miljoen euro werd dubbel geteld (BA 03.004.40.01.8112 – *Converteerbare leningen aan jonge innovatieve privébedrijven (EFRO – gedelegeerde opdracht aan Brustart)*).

¹⁴ Het budgettaire monitoringcomité van de gewestelijke entiteit over de voorlopige uitvoering 2021 (18 februari 2022).

¹⁵ In plaats van 396,7 miljoen euro in de initiële begroting.

Tabel 3 – Strategische investeringen 2022 (vereffeningskredieten)

BA	Opschrift	Initieel	Aangepast
18.002.11.05.7340	Uitgaven voor investeringswerken met betrekking tot de bouwwerken en uitrusting voor metro en premetro	83.192	76.360
18.002.11.09.7340	Uitgaven aan de MIVB verbonden aan investeringswerken met betrekking tot de bouwwerken en uitrusting voor metro en premetro	0	2.500
18.003.16.03.6141	Bijzondere dotatie aan de MIVB voor de grote investeringen in het openbaar vervoer die niet gedekt worden door Beliris	283.281	264.155
19.002.11.15.7310	Investeringsuitgaven voor de grote en totale renovatie van de tunnels	30.214	29.900
Totaal		396.687	372.915

(in duizend euro)

Overigens stelt het Rekenhof vast dat het aldus geneutraliseerde bedrag (374,9 miljoen euro) niet strikt overeenstemt met de daartoe voorziene vereffeningskredieten. In de initiële begroting was die overeenstemming er wel (372,9 miljoen euro).

2.2.5.2 Algemene afwijkingsclausule (flexibiliteit “COVID”)

Het Rekenhof kreeg een lijst van ondersteunings- en herstelmaatregelen in het kader van de COVID-19-crisis, waarvan het bedrag van 278,4 miljoen euro “buiten doelstelling” werd gehouden voor het bepalen van het vorderingensaldo. Het bestaat enerzijds uit uitgaven met een ESR-impact¹⁶ van nagenoeg 256 miljoen euro en anderzijds uit de derving aan commerciële ontvangsten van de MIVB van naar schatting 24 miljoen euro. Rekening houdend met een onderbenutting van 1,6 miljoen euro beperkte de regering het uit de berekening uitgesloten bedrag tot 278,4 miljoen euro.

Volgens de informatie van het Rekenhof omvat dat geneutraliseerde bedrag hoofdzakelijk de volgende elementen:

- 99,4 miljoen euro extra middelen aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor haar COVID-uitgaven, met inbegrip van 20 miljoen euro voor de OCMW's, onder meer voor de toekenning van steun om de stijging van de energiekosten te verzachten;
- meer dan 63 miljoen euro, waarvan 45 miljoen euro relancesteun aan restaurants, cafés, discotheken, enz. (“Premies 2022”), en 18 miljoen euro aan ondernemingen van de sector van de toeristische verblijven;
- 27,6 miljoen euro bij wijze van specifieke werkingssubsidie voor de gemeenten, om de afschaffing van de belasting op toeristische verblijven in 2022 te compenseren;
- 13,0 miljoen euro steun aan ondernemingen uit de evenementensector (Waarborgfonds) en het beheer van de noodkaskredieten voor de cultuur- en evenementensector;
- 23,9 miljoen euro middelen voor het herstel in het kader van het werkgelegenheidsbeleid;

¹⁶ Buiten de uitgaven van de codes 8 en 9.

- 10,2 miljoen euro voor een aanvullende dotatie aan de MIVB, voor het reinigen van het vervoermaterieel en de beschermingsuitrusting;
- 5 miljoen euro voor de ondersteuning van cultuurwerkers met tijdelijke contracten (via een subsidie aan Actiris) en van culturele en creatieve instellingen zonder winstoogmerk;
- 12,5 miljoen euro op een BA *Provisioneel krediet bestemd voor het dekken van allerhande uitgaven*, dat kan worden uitgesplitst naar specifieke BA die samenhangen met de steunmaatregelen in het kader van de gezondheids crisis.

Het Rekenhof beschikte echter niet over de nodige gegevens om te kunnen aantonen dat het bedrag van de geneutraliseerde COVID-maatregelen strikt overeenstemt met de voor die uitgaven bestemde begrotingskredieten.

Het wijst erop dat de activering van de ontsnappingsclausule niet impliceert dat deze uitgaven in mindering kunnen worden gebracht van het vorderingensaldo.

2.2.5.3 Faciliteit voor herstel en veerkracht

De regering schraptte de in de initiële begroting opgenomen correctie van 93,1 miljoen euro in het kader van het nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht van België. Die correctie was een compensatie voor het feit dat die initiële begroting voor dat plan wel al voor dat bedrag aan uitgaven had voorzien, maar nog geen rekening hield met de ontvangsten die het gewest hiervoor zal krijgen van de Europese Unie.

De minister van Financiën en Begroting had die schrapping al aangekondigd bij de commissiebesprekingen over de initiële begroting en had daarbij gesteld dat de uitgavenkredieten in dat geval zouden worden gecompenseerd door eenzelfde bedrag aan ontvangsten.

Bij de onderlinge afstemming tussen de aangepaste ontvangstenramingen (98,4 miljoen euro) en het bedrag aan vereffeningskredieten die zijn ingeschreven in de begrotingen van de gewestelijke entiteit stelde het Rekenhof geen afwijkingen vast¹⁷.

In het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht (PHV) zullen rapporteringen gebeuren voor de Europese Unie via het federale niveau (FOD BOSA) en voor het INR, dat moet nagaan of die uitgaven en ontvangsten neutraal zijn voor het vorderingensaldo.

Wat de andere Europese ontvangsten in dat kader betreft, gaf de Commissie in een document van 16 juni 2021¹⁸ aan dat de toekomstige stortingen zullen afhangen van de uitvoering van een geheel van stappen en het halen van tussentijdse doelen die de vorderingen van de in de plannen voorziene hervormingen en investeringen weergeven. Behoudens uitzonderlijke omstandigheden zal de lidstaat geen nieuwe stortingen ontvangen als die doelstellingen niet zijn bereikt¹⁹.

¹⁷ Buiten de prefinanciering door het gewest van de subsidies afkomstig van de EU en terugbetaling door het gewest van de prefinanciering van de EU voor de uitgaven in het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht (uitgaven die respectievelijk zijn ingeschreven in de codes 8 en 9).

¹⁸ Europese Commissie, *Next Generation EU: Questions and answers on the Recovery and Resilience Facility*, 16 juni 2021, www.ec.europa.eu.

¹⁹ De Commissie zal niettemin een gedeeltelijke storting kunnen uitvoeren. Indien de lidstaat geen corrigerende maatregelen neemt, zal het aanvankelijk voor de lidstaat bestemde bedrag worden verminderd.

2.2.5.4 Overstromingen

Er wordt een correctie van 6,6 miljoen euro toegepast om de tussenkomst van het gewest te neutraliseren in de dekking van de schade door de overstromingen van 14 tot 16 juli 2021²⁰. De regering is immers van oordeel dat dergelijke uitgaven die zijn veroorzaakt door een uitzonderlijke gebeurtenis, niet meetellen voor het bepalen van haar begrotingsdoelstelling en bijgevolg kunnen worden geneutraliseerd in de berekening van het vorderingensaldo.

Het Rekenhof preciseert echter dat de uitgaven in verband met de overstromingen werden beschouwd als maatregelen die geen negatieve invloed hebben op de berekening van het structurele saldo van entiteit II die zijn vermeld in de algemene toelichting van de federale begroting 2022 (de “*one-off*”²¹-maatregelen). De Europese Commissie is immers van oordeel dat de kosten van dringende regeringsmaatregelen als antwoord op een grote natuurramp met dergelijke maatregelen (*one-off*)²² overeenstemmen. Het Rekenhof merkt bijgevolg op dat die neutralisering niet meespeelt voor de berekening van het vorderingensaldo. De uitgaven van het gewest in het kader van die overstromingen van juli 2021 zullen dus in principe wel degelijk een impact hebben op het vorderingensaldo van de entiteit.

De regering neemt overigens in haar begrotingsdocumenten geen berekening van het structurele saldo van het gewest op.

2.2.5.5 Hulp aan Oekraïne

De regering neutraliseert een uitgave van 100 miljoen euro, uitgetrokken in de vorm van een provisie²³, voor de huisvesting van en bijstand aan 20.000 Oekraïense vluchtelingen. Op 31 maart besliste de regering een Brusselse strategie uit te werken om de Oekraïners die tijdelijke bescherming genieten, te integreren in het Brusselse weefsel. Dit laatste kadert in een overlegde nationale strategie die van alle federale en deelstaatsinstellingen eist om loyaal bij te dragen.

Daarvoor zal dezelfde methodologie worden gebruikt als voor het beheer van de uitgaven voor COVID-19, namelijk overdrachten naar specifieke basisallocaties, waarvan de definitieve uitsplitsing niet kon worden bepaald vóór de indiening van de aanpassing, evenals een strikte opvolging van die uitgaven.

De Europese Commissie zal bijgevolg ex post dienen te evalueren of het relevant is dat bedrag in aanmerking te nemen in het licht van de inachtneming van de voorwaarden voor het toepassen van de algemene ontsnappingsclausule.

²⁰ BA 10.010.32.01.5310 *Vergoedingen aan privépersonen naar aanleiding van een erkende ramp, met inbegrip van bewarende maatregelen.*

²¹ Wat betekent dat ze het structurele saldo niet beïnvloeden.

²² Europese Commissie, *Report on Public Finances in EMU, Economic and Financial Affairs*, december 2015.

²³ BA 06.001.99.05.0100 *Provisie om de uitgaven te dekken in het kader van de hulp aan vluchtelingen ingevolge de oorlog in Oekraïne.*

2.2.5.6 Andere ESR-correcties

De correctie voor “terugbetaling van gemeentelijke opcentiemen” wordt van 10 miljoen opgetrokken naar 12 miljoen euro. Deze moet het feit compenseren dat een deel van de uitgaven aangerekend op BA 31.002.72.03.3690 *Diverse belastingen* betrekking heeft op terugbetalingen aan de belastingplichtigen van de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing en op de verkeersbelasting. Die uitgaven zijn geen begrotingsverrichtingen maar verrichtingen voor rekening van derden, zoals het Rekenhof onderstreepte in zijn certificering van de algemene rekening 2020 van de DBHR.

2.2.5.7 Technische correcties

45,2 miljoen euro werden geneutraliseerd als “technische begrotingscorrecties”. Volgens de meegeede informatie bestaat dat bedrag uit de volgende elementen:

- 35,2 miljoen euro om de extra vereffeningskredieten in de aangepaste begroting van de gewestelijke entiteit te neutraliseren voor het vakantiegeld met betrekking tot de in de loop van het dienstjaar 2022 uitgevoerde prestaties (8,1 miljoen euro voor de diensten van de regering, het saldo voor de ABI). Tot nu toe werd het vakantiegeld nooit aangerekend in de loop van het jaar waarin de prestaties werden geleverd, maar wel in het jaar nadien waarin het vakantiegeld effectief wordt betaald. Die boekingswijze is in strijd met artikel 36 van de OOBBC²⁴ en het Rekenhof maakte daar herhaaldelijk een opmerking over bij de certificering van de algemene rekeningen. Volgens de regering heeft die begrotingsschiftuur geen weerslag op het ESR-vorderingensaldo 2022 omdat ze geen extra thesauriebehoefte doet ontstaan. De uitgevoerde correctie zal echter nog door het INR moeten worden gevalideerd bij het opstellen van de nationale rekeningen.
- 10 miljoen euro om de vermindering van de vereffeningskredieten voor de aflossing van de schuld (codes 9) in het ontwerp van aangepaste begroting te compenseren omdat er een herallocatie gebeurde voor het dekken van de dringende noden voor de Oekraïense vluchtelingen. Het saldo van de verrichtingen met codes 9 die meespelen bij de berekening van het vorderingensaldo is bijgevolg (tijdelijk) 10 miljoen euro te laag geschat, wat de correctie verklaart. Zodra de aanpassing is goedgekeurd, zullen de kredieten voor aflossingen terug het voor 2022 vastgelegde bedrag halen (225 miljoen euro) door een uitsplitsing van de kredieten van de voor de hulp aan Oekraïense vluchtelingen bestemde provisie.

2.2.6 Besluit

Het geraamde ESR-vorderingensaldo neutraliseert ten onrechte volgende uitgaven:

- 374,9 miljoen euro strategische investeringen op ba van de activering van de flexibiliteitsclausule (EU), terwijl België op dit ogenblik geen aanspraak kan maken op de toepassing van die clausule;
- 378,4 miljoen euro uitgaven in het kader van COVID-19 en voor de opvang van Oekraïense oorlogsvluchtelingen;

²⁴ “Elke verrichting wordt gehecht aan het boekjaar waarin ze heeft plaats gehad. Daarnaast moeten om tot een boekjaar te behoren, de rechten vastgesteld zijn in dat jaar. De vastgestelde rechten die evenwel niet vóór 1 februari van het volgend jaar zijn geboekt, maken deel uit van een volgend jaar.”

- 6,6 miljoen euro uitgaven voor de overstromingen, een gerichte en tijdelijke maatregel, die niet onder de toepassing van de algemene ontsnappingsclausule valt.

Daarnaast zijn 57,2 miljoen euro aan technische correcties onzeker aangezien het INR die ex post nog zal evalueren.

Tot slot besliste de regering in de consolidatieperimeter enkel de begrotingssaldi van 26 autonome instellingen op te nemen in plaats van de 61 eenheden die zijn geklasseerd in sector S.1312 volgens de lijst die de Nationale Bank op 20 april 2022 publiceerde. De regering heeft de impact daarvan op haar vorderingensaldo niet geëvalueerd.

HOOFDSTUK 3

Schuld

3.1 Geconsolideerde schuld

De geconsolideerde brutoschuld omvat de directe schuld alsook de schuld van de instellingen die tot de gewestelijke ESR-consolidatieperimeter behoren.

De onderstaande tabel geeft de evolutie van de uitstaande bedragen van de directe gewestenschuld en van de geconsolideerde instellingen weer zoals die zijn opgenomen in het jaarverslag 2021 van het Agentschap van de Schuld²⁵, evenals het bedrag van de geconsolideerde brutoschuld zoals die blijkt uit de gegevens die het Instituut voor de Nationale Rekeningen op 20 april 2022 publiceerde.

Tabel 4 - Geconsolideerde schuld volgens de ESR 2010-norm op 31 december

	2021	2020	2019	Variatie 2021/ 2020	Variatie 2021/ 2019
Directe gewestenschuld	7.086.521	5.827.449	4.291.766	1.259.072	2.794.755
- Directe schuld (op lange termijn)	6.689.023	5.629.000	3.577.000	1.060.023	3.112.023
- Vlottende schuld (op korte termijn)	397.498	198.449	714.766	199.049	-317.268
Andere geconsolideerde gewestelijke schulden	2.621.708	2.440.434	2.241.125	181.274	380.583
Geconsolideerde brutoschuld Maastricht (ESR 2010)	9.708.229	8.267.883	6.532.891	1.440.346	3.175.338
Creditsaldi van de instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren	-461.803	-433.553	-368.361	-28.250	-93.442
Geconsolideerde nettoschuld (ESR 2010) volgens het Agentschap van de Schuld	9.246.426	7.834.330	6.164.530	1.412.096	3.081.896
Geconsolideerde brutoschuld volgens het INR**	9.537.519	8.857.690	6.408.803	679.830	3.128.716
<i>Vershil brutoschuld INR-Agentschap van de Schuld</i>	<i>-170.710</i>	<i>589.807</i>	<i>-124.087</i>	<i>-760.517</i>	<i>-46.622</i>

Bron: Jaarverslag 2021 van het Agentschap van de Schuld en publicatie van het INR van april 2022 (in duizend euro)

** Het INR houdt meer specifiek geen rekening met de creditsaldi van de instellingen.

Volgens het jaarverslag 2021 van het Agentschap van de Schuld bedroeg in dat jaar de ratio van de schuld²⁶ ten opzichte van de totale ontvangsten (ontvangsten van het gewest en eigen ontvangsten van de te consolideren instellingen) 185,8%. In 2020 was dat 162,3%.

Volgens het INR beliep de geconsolideerde brutoschuld 9,5 miljard euro eind 2021, wat neerkomt op een stijging met 48,8% (3,1 miljard euro) ten opzichte van het uitstaande bedrag van 31 december 2019.

²⁵ Gepubliceerd in mei 2022.

²⁶ Geconsolideerde nettoschuld.

3.2 Directe schuld

De directe schuld van het gewest is geëvolueerd van 4,3 miljard euro op 31 december 2019 naar 7,1 miljard euro op 31 december 2021, d.i. een stijging met +65,1% (+2,8 miljard euro) in twee jaren.

Op basis van de methodologie die de regering op de initiële begroting 2022 toepaste voor het bepalen van de jaarlijkse toename van de schuldgraad²⁷ evalueerde het Rekenhof het extra bedrag aan schulden voor het jaar 2022 op 1,4 miljard euro. De directe schuld zou bijgevolg op het einde van het jaar 2022 kunnen oplopen tot 8,5 miljard euro.

Zoals het Rekenhof aanhaalde in zijn 26^e Boek²⁸, bestaat er een verband tussen de toename van de directe schuld en de gecumuleerde begrotingstekorten van de DBHR.

Het stelt vast dat het nettobegrotingssaldo zoals dat naar voren komt uit de ontwerpen van aangepaste begrotingen 2022 van de DBHR, een tekort van 2,0 miljard euro vertoont. De verwachte toename van de schuld in 2022 (+1,4 miljard euro)²⁹ zou bijgevolg onderschat kunnen zijn. De onderbenutting van kredieten bij de uitvoering van de begrotingen van de voorgaande boekjaren maakt het over het algemeen echter mogelijk tot een gunstiger nettobegrotingssaldo te komen dan het saldo dat naar voren komt uit de ontwerpbegrotingen³⁰. Die hypothese kan enkel worden geverifieerd op basis van de uitgevoerde verrichtingen op het einde van het desbetreffende jaar.

3.3 Raming van de financieringsbehoeften in 2022

Het Agentschap van de Schuld raamt de financieringsbehoeften voor 2022³¹ op 1,2 miljard euro.

Tabel 5 – Raming van de financieringsbehoeften voor het jaar 2022

Raming van de financieringsbehoeften voor het jaar 2022	
Raming van het financieel tekort 2022	1.041
Aflossingen van leningen die aflopen in 2022	225
Financiering codes 8	110
Geraamde financieringsbehoeften voor 2022	1.376
Forward financieringen die de voorgaande jaren werden gesloten	-211
In 2022 nog te dekken externe financieringsbehoeften	1.165

Bron: jaarverslag 2021 van het Agentschap van de Schuld

(in miljoen euro)

Het Rekenhof stelt echter vast dat die raming is gebaseerd op de initiële schuldvooruitzichten voor het jaar 2022 (1.041 miljoen euro) en niet op die welke voortvloeien uit de aanpassing van de begrotingen 2022 die leiden tot een financieel tekort

²⁷ Cf. Brussels Hoofdstedelijk Parlement, 29 oktober 2021, DOC A-453/1 – 2021/2022, Algemene toelichting van de begroting van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2022, deel VII Meerjarenraming 2021-2025, blz. 246-254.

²⁸ Rekenhof, 26 Boek voorgelegd aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Brussel, oktober 2021, blz. 20. Beschikbaar op www.rekenhof.be.

²⁹ De leningen in samenhang met het saldo van de verrichtingen 'code 8' zijn daar niet in opgenomen.

³⁰ Nettobegrotingssaldo 2021 ex ante: -2,3 miljard euro; gerealiseerd nettobegrotingssaldo: -1,8 miljard euro (voorlopige cijfers).

³¹ Bedragen van de geconsolideerde langetermijnleningen.

van naar schatting -1.445 miljoen euro. Als alle andere elementen onveranderd blijven, zouden de financieringsbehoeften bijgevolg 1.569 miljoen euro kunnen bedragen in 2022.

Het gewest had op 31 mei 2022 reeds effectief een bedrag van 846 miljoen euro aan leningen opgehaald en het financiële tekort (netto te financieren saldo) beliep -1.256,5 miljoen euro. Er was echter nog geen enkele terugbetaling van leningen (aflossingen) gebeurd.

De intrestlasten van de langetermijnschuld voor het jaar 2022 worden op 182,3 miljoen euro geraamd (-1,8 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting). In vergelijking met de 147,6 miljoen euro in 2021 is dit een stijging met 19% (+34,7 miljoen euro), die samenhangt met de stijging van het uitstaand bedrag van de directe schuld.

De gemiddelde kosten van de directe schuld belopen 2,03% in 2021 en de ramingen voor 2022 evalueren deze op 1,72%.

Zoals gepreciseerd in het jaarverslag 2021 bevestigde het ratingbureau Standard and Poor's op 28 maart 2022 de langetermijnrating van het gewest als "AA-" met stabiel perspectief. Dat ratingbureau stelt: *"de stabiele vooruitzichten weerspiegelen nog steeds de verwachting dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn heel hoge tekorten progressief zal afbouwen, hoofdzakelijk door de kosten onder controle te houden en door de verhoging van de inkomsten die voortvloeit uit de verbetering van de economische toestand na de achteruitgang van de pandemie"* (vertaling).

HOOFDSTUK 4

Ontvangsten

4.1 Algemeen overzicht

Tabel 6 - Aanpassing van de middelenbegroting Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (GOB)

Middelenbegroting	Uitvoering 2021 (*)	Initiële begroting 2022	Ontwerp Aanpassing 2022	Verskil ontwerpen aanpassing 2021/Initieel 2022 (2) - (1)	Verskil in %	Ontwerp aanpassing 2022 Aandeel programma
		(1)	(2)			
Bijzondere Financieringswet (Pr. 060)	2.066.672	2.125.881	2.166.219	40.338	1,9%	45,6%
Gewestelijke belastingen (Pr. 010)	1.448.501	1.447.923	1.493.393	45.470	3,1%	31,4%
Agglomeratiebevoegdheden (Pr. 080)	325.062	255.018	255.018	0	0,0%	5,4%
Uitrusting en verplaatsingen (Pr. 260)	156.791	163.522	170.575	7.053	4,3%	3,6%
Dode handen (Pr. 070)	119.265	121.651	122.186	535	0,4%	2,6%
Gewestbelastingen (Pr. 020)	103.736	113.243	111.557	-1.686	-1,5%	2,3%
Europese financiering plan herstel en veerkracht (Pr. 350)	51.341	0	98.369	98.369	-	2,1%
Klimaat (Pr. 333)	4.087	73.576	73.576	0	0,0%	1,5%
Diverse ontvangsten (Pr. 110)	56.935	56.025	56.495	470	0,8%	1,2%
Sociale huisvesting (Pr.310)	33.010	38.574	39.116	542	1,4%	0,8%
Energie (Pr. 240)	28.460	30.262	30.262	0	0,0%	0,6%
Ontvangsten EU verbonden met BREXIT (Pr. 231)	0	24.690	24.690	0	0,0%	0,5%
Ontvangsten verkeersveiligheid (Pr. 261)	27.021	26.062	22.597	-3.465	-13,3%	0,5%
Hulp aan ondernemingen (Pr. 200)	26.514	18.200	20.500	2.300	12,6%	0,4%
Openbaar ambt (Pr. 150)	10.288	10.012	10.277	265	2,6%	0,2%
Gedelegeerde opdracht aan GIMB (Pr. 204)	0	1.666	8.933	7.267	436,2%	0,2%
Gewestelijk vastgoedbeheer (Pr. 170)	2.537	2.673	8.690	6.017	225,1%	0,2%
Stedenbouw en grondbeheer (Pr. 280)	7.474	3.250	7.120	3.870	119,1%	0,1%
Voormalige provinciebelastingen (Pr. 030)	6.140	7.160	6.840	-320	-4,5%	0,1%
Boetes, uitzonderlijke ontvangsten fiscaliteit (Pr. 021)	10.095	6.200	6.200	0	0,0%	0,1%
Bescherming van het leefmilieu (Pr. 330)	2.718	5.390	5.390	0	0,0%	0,1%
Groene ruimten (Pr. 340)	3.635	4.042	4.042	0	0,0%	0,1%
Ontvangsten Fonds afvalstoffen (Pr. 331)	3.956	3.154	3.154	0	0,0%	0,1%
Stortingen Brusselse instellingen (Pr. 100)	4.007	0	0	0	-	0,0%
Andere ontvangsten	10.072	8.585	10.193	1.608	18,7%	0,2%
Ontvangsten zonder Fonds Beheer schuldverrichtingen en leningopbrengsten > 1 jaar	4.508.317	4.546.759	4.755.392	208.633	4,6%	100,0%
Fonds schuldbehersverrichtingen	17.490	253.526	253.526	0	0,0%	
BA 01.090.06.02.2610 (Renteontvangsten)	17.490	40.000	40.000	0	0,0%	
BA 01.090.06.01.9610 (Leningopbrengsten > 1 jaar)	0	133.526	133.526	0	0,0%	
BA 01.090.06.09 (Interesten afgeleide producten)	0	80.000	80.000	0	0,0%	
Leningopbrengsten > 1 jaar	1.240.523	1.800.000	1.800.000	0	0,0%	
BA 01.090.03.05.9610	1.240.523	1.300.000	1.300.000	0	0,0%	
BA 01.090.03.07.9610	0	500.000	500.000	0	0,0%	
TOTAAL	5.766.329	6.600.285	6.808.918	208.633	3,2%	

(*) Bron: Brubudget

(in duizend euro)

In vergelijking met de initiële begroting verhoogt het ontwerp van aanpassing de totale ontvangstenramingen met 208,6 miljoen euro tot 6.808,9 miljoen euro.

Net als bij de initiële begroting houdt het ontwerp rekening met 1,8 miljard euro leningopbrengsten en 253,5 miljoen euro ontvangsten die zijn ingeschreven voor het Fonds

voor het beheer van de gewestsschuld³². Als daarmee geen rekening wordt gehouden, bedragen de ontvangsten (gewone ontvangsten) 4.755,4 miljoen euro. De stijging doet zich dus uitsluitend voor bij die gewone ontvangsten en is het resultaat van 214,1 miljoen euro verhoogde en 5,5 miljoen euro verlaagde ramingen op het niveau van de programma's.

Een belangrijk deel van de toename situeert zich in programma 350 *Europese financiering van het plan voor herstel en veerkracht* (PHV), waar 98,4 miljoen euro middelen zijn ingeschreven van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht³³. Zoals al vermeld onder punt 2.2.5.3, waren voor die Europese subsidies nog geen bedragen opgenomen in de initiële middelenbegroting en was daarvoor enkel in een correctie voorzien bij de berekening van het vorderingensaldo. In voorliggende ontwerpen staan tegenover die 98,4 miljoen ontvangsten even veel effectieve uitgaven (zie punt 5.4.1).

Het ontwerp verhoogt verder de ramingen voor de twee belangrijkste ontvangstenprogramma's 010 *Gewestelijke belastingen* (+45,5 miljoen euro) en 060 *Bijzondere Financieringswet* (+40,3 miljoen euro). Bij de gewestelijke belastingen stijgen de ramingen voor de registratierechten op de verkopen van onroerende goederen en de schenkingsrechten (zie punt 4.3). De toename in programma 060 is het resultaat van een verhoogde raming voor de dotaties en een verlaagde raming voor de gewestelijke personenbelasting (zie punt 4.2).

In programma 204 *Gedelegeerde opdracht aan de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Brussel (GIMB)* (+7,3 miljoen euro) worden 8,9 miljoen euro middelen verwacht uit de terugbetaling van de leningen (kapitaal en rente) die aan die instelling waren verstrekt voor kredieten aan Brusselse ondernemingen en leveranciers van de horecasector vanwege de COVID-19-crisis³⁴. De ramingen, die volgens de verantwoording gebeurden op basis van de huidige uitvoering, stemmen overeen met de bedragen die daarvoor zijn voorzien in de uitgavenbegroting van de GIMB.

De hogere ramingen in het programma 260 *Uitrusting en verplaatsingen* (+7,1 miljoen euro) zijn toe te schrijven aan de hogere mobiliteitsdotatie die het gewest krijgt van de federale overheid. Door het bijstellen van de parameterwaarden voor index en economische groei stijgt die tot 168,4 miljoen euro (zie tabel 8).

De toename in het programma 170 *Gewestelijk vastgoedbeheer* (+6,0 miljoen euro) vloeit voort uit het opnemen van de geraamde opbrengsten van een aantal verkopen, waarvoor er bij de opmaak van de initiële begroting nog werd van uitgegaan dat die in 2021 zouden plaatshebben. Zoals het Rekenhof toen opmerkte in zijn begrotingsverslag, konden die door de bijstelling van de planning pas in 2022 worden gerealiseerd.

³² Elk jaar worden zowel in de middelen- als in de uitgavenbegroting een aantal bedragen opgenomen in het kader van het beheer van de gewestsschuld. Bedoeling is het voor de regering mogelijk te maken snel te kunnen inspelen in geval van wijzigingen op de geld- en kapitaalmarkt (via vervroegde aflossingen of vervroegde terugbetalingen van rente). Die bedragen zijn geen ramingen, maar vaste bedragen, die dan ook voldoende groot worden genomen.

³³ Zie punt 1.3.1.

³⁴ Waarvan 6,8 miljoen euro op BA 02.204.03.01 0810 *Aflossingen van de kredieten (verleend met het oog op het verlenen van leningen aan KMO's en zelfstandigen) door Finance & Invest.brussels (GIMB) - gedelegeerde opdrachten*, en 2,2 miljoen euro op BA 02.204.03.02 0810 *Interesten op de kredieten (verleend met het oog op het verlenen van leningen aan KMO's en zelfstandigen) betaald door Finance & Invest.brussels (GIMB) - gedelegeerde opdrachten*.

De belangrijkste daling situeert zich in het programma 261 *Ontvangsten verkeersveiligheid* (-3,5 miljoen euro), waar de lagere federale raming werd overgenomen. Zoals de verantwoording vermeldt, is die toe te schrijven aan verrekeningen van voorgaande jaren.

In programma 333 *Klimaat* handhaaft het ontwerp de raming van 72,2 miljoen euro ontvangsten uit de veiling van emissierechten op BA 02.333.05.01.3690³⁵. Die raming betreft zowel de ontvangsten voor 2022 als achterstallen voor 2021. Vorig jaar stopte de federale overheid de doorstortingen van de veilingopbrengsten omdat er geen akkoord was over de verdeling tussen de verschillende entiteiten na 2020. Het Rekenhof wijst erop dat dit akkoord er vandaag nog altijd niet is. Het gewest baseert zich voor zijn raming op de vorige verdeling tussen de entiteiten en gaat net als bij de initiële begroting uit van een gemiddelde verkoopprijs van 50 euro per uitstootrecht. Die prijs is intussen gestegen en bedraagt vandaag meer dan 80 euro.

4.2 Programma 060 Bijzondere financieringswet: toegekend deel van de personenbelasting (PB)

Tabel 7 - Raming ontvangsten van het programma 060

Omschrijving basisallocatie	Uitvoering 2021	Initiële begroting 2022 (1)	Ontwerp aanpassing 2022 (2)	Vershil (2) - (1)	Vershil in %
Gewestelijke PB	891.135	898.469	885.469	-13.000	-1,4%
Dotaties					
Voorafnames op federale PB	511.168	534.939	557.150	22.211	4,2%
Mechanisme nationale solidariteit	402.376	422.478	443.423	20.945	5,0%
Artikel 46bis BWBI	43.169	45.301	47.583	2.282	5,0%
Overdracht pendelaars	44.000	44.000	44.000	0	0,0%
Overdracht internationale ambtenaren	174.824	180.694	188.594	7.900	4,4%
Totaal dotaties	1.175.537	1.227.412	1.280.750	53.338	4,3%
Totaal programma 060	2.066.672	2.125.881	2.166.219	40.338	1,9%

(in duizend euro)

Het ontwerp herraamt de ontvangsten van het programma 060 op 2.166,2 miljoen euro, wat neerkomt op een stijging met 40,3 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting. Zoals blijkt uit de tabel, is dat het resultaat van een verlaagde raming voor de gewestelijke personenbelasting (-13,0 miljoen euro) en een verhoogde raming voor de federale dotaties (+53,3 miljoen euro).

³⁵ Opbrengst van de toekenning tegen betaling van de emissierechten die niet kosteloos worden toegewezen.

Federale dotaties

De bedragen van die federale dotaties steunen op de berekeningsmechanismen in de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989. De ramingen in dit ontwerp stemmen daar volledig mee overeen.

Met toepassing van die bijzondere financieringswet bevatten de bedragen van de over te dragen sommen in 2022, naast de aangepaste bedragen voor dit jaar, ook de definitieve afrekeningen voor 2021, en zijn ze gebaseerd op de gegevens van de economische begroting van 17 februari 2022 van het Federaal Planbureau (FPB).

Die economische begroting van februari verhoogde voor 2021 zowel de parameterwaarden voor de economische groei (6,1%) als voor de inflatie (2,4%), wat resulteerde in positieve afrekeningen voor dat jaar voor in totaal 32,3 miljoen euro³⁶.

Voor dit jaar ging de economische begroting uit van een economische groei van 3,0%, dezelfde parameterwaarde als bij de opmaak van de initiële begroting, en stelde ze het inflatiecijfer naar boven bij, van 2,1% naar 5,5%.

Onder meer door de oorlog in Oekraïne (die pas begon na de publicatie van voormelde ramingen van het FPB) gaan recenter gepubliceerde parameterwaarden voor dit jaar uit van een hogere inflatie en een lagere economische groei. Zo gaan de geactualiseerde inflatievooruitzichten van het FPB van 3 juni 2022 uit van een gemiddelde jaarinflatie van 8,1%, en komt de tussentijdse update van de macro-economische parameters van de Nationale Bank van België van 25 maart uit op een economische groei van 2,4%. De ramingen van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van 19 april en van de Europese commissie (EC) van 16 mei 2022 gaan voor 2022 eveneens uit van een hogere inflatie en een lagere groei dan verwerkt in voorliggend ontwerp van aanpassing.

De simulatie in onderstaande tabel geeft een overzicht van de geraamde ontvangsten van de federale dotaties in programma 60 op basis van die recentere parameters. De mogelijke impact op de federale mobiliteitsdotatie in programma 261 wordt hierbij ook in rekening genomen.

Tabel 8 - Vergelijking federale dotaties Bijzondere Financieringswet met simulatie op basis parameters volgens verschillende nationale en internationale instellingen

Ontvangsten federale dotaties BFW in 2022 (inclusief afrekening 2021)					
	Economische begroting FPB (17.02.2022)	Update inflatie FPB (03.06.2022)	Update FPB (03.06.2022) + NBB (25.03.2022)	IMF (19.04.2022)	EC (16.05.2022)
Groei	3,00%	3,00%	2,40%	2,10%	2,00%
Inflatie	5,50%	8,10%	8,10%	8,00%	7,80%
Dotaties Pr. 060	1.280.750	1.308.046	1.302.522	1.299.022	1.296.221
Mobiliteitsdotatie Pr. 261	168.423	172.495	171.994	171.588	171.193
Vershil t.o.v. raming ontwerp		31.368	25.343	21.437	18.242

Zoals gemachtigd door de bijzondere financieringswet houdt de federale regering nog geen rekening met die actualisering. De bijkomende bedragen zullen normaliter pas in 2023 aan het gewest worden gestort op basis van verrekeningen voor de voorgaande jaren.

³⁶ De economische begroting van februari 2021 was uitgegaan van een economische groei van 4,1% en een indexcijfer van 1,3%.

Gewestelijke PB

Het geraamd bedrag aan gewestelijke PB in het ontwerp is gebaseerd op de ramingen die de FOD Financiën ter beschikking stelde bij de begrotingscontrole. Die gaat uit van een daling omdat de verwachte nominale groei van het totale inkomen van de huishoudens voor 2020 en vooral voor 2021 naar beneden werd bijgesteld. Daarnaast was er nog een beperkte negatieve impact van een aantal federale fiscale maatregelen voor het aanslagjaar 2022.

De gevolgen van de inflatie op de opcentiemen zullen voor het eerst merkbaar zijn in het begrotingsjaar 2023 (inkomstenjaar 2022).

4.3 Programma 010 Gewestelijke belastingen

Tabel 9 – Raming van de gewestelijke belastingen

	Realisaties 2021	Initieel 2022	Ontwerp aanpassing 2022	Vershil t.o.v. realisaties 2021	Vershil t.o.v. initieel 2022	Vershil t.o.v. initieel 2022 in %
	(1)	(2)	(3)	(3) - (1)	(3) - (2)	
Geïnd via de FOD Financiën						
Registratierechten verkoop onroerende goederen	608.134	606.862	633.319	25.185	26.457	4,4%
Registratierechten vestiging hypotheek	31.709	34.698	34.698	2.989	0	0,0%
Registratierechten verdelingen	8.031	7.446	7.446	-585	0	0,0%
Schenkingsrechten	110.553	88.162	107.175	-3.378	19.013	21,6%
Successierechten	445.889	443.746	443.746	-2.143	0	0,0%
Eurovignet	-8	0	0	8	0	0,0%
Belasting spelen en weddenschappen	12.356	29.327	29.327	16.971	0	0,0%
Belasting automatische ontspanningstoestellen	1.801	11.046	11.046	9.245	0	0,0%
Openingsbelasting slijterijen gegiste dranken	18	15	15	-3	0	0,0%
Regularisatie gewestelijke belastingen (buiten successierechten) en niet uitsplitsbare fiscaal verjaarde kapitalen	1.287	0	0	-1.287	0	0,0%
Totaal	1.219.770	1.221.302	1.266.772	47.002	45.470	3,7%
Geïnd via Brussel Fiscaliteit						
Onroerende voorheffing	26.201	25.500	25.500	-701	0	0,0%
Verkeersbelasting	141.119	141.197	141.197	78	0	0,0%
Belasting inverkeerstelling	61.412	59.924	59.924	-1.488	0	0,0%
Totaal	228.732	226.621	226.621	-2.111	0	0,0%
Algemeen totaal	1.448.501	1.447.923	1.493.393	44.892	45.470	3,1%

(in duizend euro)

De meeste gewestelijke belastingen worden nog geïnd door de FOD Financiën, die ze vervolgens doorstort aan het gewest. Tot nu toe nam het gewest enkel het beheer over van de onroerende voorheffing (sinds 2018), de verkeersbelasting en de belasting op inverkeerstelling (beide in 2020).

Het ontwerp raamt de totale ontvangsten uit de belastingen op 1.493,4 miljoen euro. Dat is 45,5 miljoen euro (+3,1%) meer dan initieel begroot. In vergelijking met de realisaties in 2021 komt dat neer op een stijging met 44,9 miljoen (+3,1%).

De stijging doet zich uitsluitend voor bij de door de FOD Financiën geïnde registratierechten op de verkoop van onroerende goederen en de schenkingsrechten. Volgens de verantwoording bij het ontwerp gebeurde die herraaming op basis van de huidige uitvoering.

Voor alle door de FOD Financiën geïnde belastingen samen is de gewestelijke raming 42,0 miljoen hoger dan de raming die de FOD bij de begrotingscontrole ter beschikking stelde. De verschillen met die federale raming situeren zich vooral bij de schenkingsrechten en de successierechten, waarvoor het ontwerp respectievelijk in 24,2 en 18,9 miljoen euro meer ontvangsten voorziet. Die gewestelijke ramingen zijn voor beide belastingen wel lager dan de realisaties 2021. Wat de schenkingsrechten betreft, werd na vijf maanden al 47,9% van het in het ontwerp begrote bedrag gerealiseerd. Voor de successierechten, waarvan de opbrengsten uit hun aard uiteraard moeilijk nauwkeurig in te schatten zijn, is dat 39,9%.

Voor de door Brussel Fiscaliteit beheerde belastingen zijn er geen wijzigingen. De raming voor de verkeersbelastingen is in lijn met de realisaties van vorig jaar. Voor de onroerende voorheffing en de belasting op inverkeerstelling zijn de ramingen lager dan die realisaties in 2021.

HOOFDSTUK 5

Uitgaven

5.1 Algemeen overzicht

De aangepaste algemene uitgavenbegroting 2022 is vastgelegd op 7,7 miljard euro bij de vastleggingen en op 7,3 miljard euro bij de vereffeningen. Ten opzichte van de initiële begroting stijgen de kredieten zowel bij de vastleggingen (+610,1 miljoen euro) als bij de vereffeningen (+526,3 miljoen euro).

De volgende tabel geeft die ramingen in detail weer volgens krediettype.

Tabel 10 – Uitgavenkredieten van de begroting 2022

	Initieel	Aangepast	Verskil	
Vastleggingskredieten (C)	6.699.626	7.310.015	610.389	9,1%
Variabele vastleggingskredieten (F)	341.744	341.500	-244	-0,1%
Totale vastleggingskredieten	7.041.370	7.651.515	610.145	8,7%
Vereffeningkredieten (B)	6.427.085	6.950.336	523.251	8,1%
Variabele vereffeningkredieten (E)	327.123	330.139	3.016	0,9%
Totale vereffeningkredieten	6.754.208	7.280.475	526.267	7,8%

(in duizend euro)

Het Rekenhof heeft een tabel bijgevoegd (cf. bijlage 1 van dit verslag) die de evolutie van de kredieten in detail weergeeft per opdracht.

De toename van de vereffeningkredieten (kredieten B) wordt in het bijzonder door de volgende factoren beïnvloed.

COVID-maatregelen: +190,8 miljoen euro (begroting van de DBHR)

In deel VIII van de algemene toelichting van de initiële begroting 2022 beliep het totaalbedrag van de voor dit jaar voorziene COVID-maatregelen 82,3 miljoen euro, waarvan 30 miljoen euro op basisallocatie *Provisioneel krediet ter dekking van diverse uitgaven*, en 52,3 miljoen euro op specifieke basisallocaties.

In deze aanpassing zou het voorziene uitgavenbedrag voor de COVID-maatregelen volgens de bekomen informatie 260,7 miljoen euro belopen, d.i. een stijging met 178,4 miljoen euro.

Het Rekenhof kreeg een lijst van de COVID-maatregelen die worden geneutraliseerd bij de berekening van het vorderingensaldo, maar beschikte niet over de nodige gegevens om aan te tonen dat deze strikt overeenstemmen met de in de aanpassing ingeschreven begrotingskredieten.

Volgens zijn eigen berekeningen zouden de daarvoor ingeschreven kredieten in het ontwerp van aangepaste begroting 273,1 miljoen euro³⁷ bedragen, d.i. 190,8 miljoen euro meer dan bij de initiële begroting. Het verschil met de bekomen informatie (12,4 miljoen euro) kan hoofdzakelijk worden verklaard door het feit dat in de berekening van het Rekenhof het

³⁷ Met inbegrip van de uitgaven met code 8.

bovenvermelde provisioneel krediet volledig is verwerkt (25,9 miljoen euro in de aangepaste begroting), terwijl die provisie volgens de bezorgde cijfers slechts 13,7 miljoen euro bedraagt.

Oekraïne: +100 miljoen euro (begroting van de DBHR)

Zie punt 5.4.2.

Inflatie en sectoraal akkoord: +82,7 miljoen euro (begroting van de gewestelijke entiteit)

Aanvankelijk was het ontwerp van aanpassing van de uitgavenbegroting opgesteld op basis van de vooruitzichten die het Federaal Planbureau had vastgelegd in zijn economische begroting van 17 februari laatstleden in verband met de gezondheidsindex, het indexcijfer van de consumptieprijzen en de overschrijding van de spilindex. Het FPB was van oordeel dat het indexcijfer van de consumptieprijzen en de gezondheidsindex dit jaar respectievelijk met 5,5% en 5,4% zouden stijgen (tegenover 2,1% voor de twee in de economische begroting van september 2021).

Volgens de inflatievooruitzichten van het FPB van 3 mei 2022 zouden het indexcijfer van de consumptieprijzen en de gezondheidsindex voor 2022 echter oplopen tot respectievelijk 7,8% en 7,4%. Het ontwerp van uitgavenbegroting werd bijgevolg aangepast om de impact van de overschrijdingen van de spilindex van de maanden februari en april op te nemen, evenals die welke zich in oktober zou moeten voordoen, met een veiligheidsmarge van één maand, evenals de overschrijding van december 2021, waarmee in de initiële begroting geen rekening gehouden was. De totale impact van de inflatie wordt geraamd op 71,8 miljoen euro, waarvan 52,9 miljoen euro om het hoofd te bieden aan de indexering van de lonen van het personeel van de gewestelijke entiteit³⁸. Het saldo (18,9 miljoen euro) heeft betrekking op de indexering van de dotaties aan de gemeenschapscommissies, van de sectorale akkoorden (ziekenhuizen) en van de Gesco-posten en de partnerschappen (Actiris).

Volgens de bekomen informatie zullen de middelen die zijn uitgetrokken in het kader van een sectoraal akkoord voor het openbaar ambt (GOB, ABI en gemeenschapscommissies) bovendien 10,9 miljoen euro extra kosten teweegbrengen.

Boeking vakantiegeld: +35,2 miljoen (begroting van de gewestelijke entiteit)

De regering voorzag in een bedrag van 35,2 miljoen euro aan uitgaven om ten laste van de begrotingen 2022 van de gewestelijke entiteit correct de vakantiegelden te boeken in verband met de prestaties die het personeel van de GOB³⁹ en van ABI⁴⁰ in de loop van dat dienstjaar leverden. Het gaat om een *one-shot*-verrichting (cf. punt 2.2.5.7 *Technische correcties*).

³⁸ Waarvan 3,9 miljoen euro voor het personeel van de diensten van de regering; 43,2 miljoen euro voor het personeel van de ABI en een uit te splitsen bedrag van 5,9 miljoen euro.

³⁹ 8,1 miljoen euro.

⁴⁰ 27,1 miljoen euro.

5.2 Analyse van het beschikkend gedeelte

5.2.1 Vaste bepalingen

Artikel 3, 1e lid, van de wet van 16 mei 2003⁴¹ bepaalt het volgende: “*De ontvangsten en de uitgaven worden voor elk begrotingsjaar geraamd en toegestaan bij jaarlijkse decreten of ordonnanties*”. Bijgevolg gelden de begrotingsordonnanties slechts voor één begrotingsjaar en hebben ze geen gevolgen meer na één boekjaar.

Enkel tijdelijke afwijkingen of aanpassingen van ordonnanties zouden dus kunnen worden gerechtvaardigd in een begrotingsordonnantie.

Aan die voorwaarde is niet voldaan wanneer de regering voorstelt aan het parlement om:

- bepalingen van normatieve ordonnanties of van besluiten op te heffen (de artikelen 27 en 31 tot 33) evenals de daarmee samenhangende artikelen (de artikelen 28 tot 30). Die voorstellen tot opheffing gaan immers niet gepaard met een opschortende voorwaarde. Bijgevolg zijn ze definitief en permanent;
- de wetgeving of regelgeving permanent te wijzigen en te vervangen (de artikelen 6, 14, 15, 17 tot 20, 22 en 26).

Het Rekenhof beveelt aan die artikelen betreffende permanente bepalingen van het ontwerp van begrotingsordonnantie af te splitsen en ze voor te leggen in een apart ontwerp van normatieve ordonnantie.

5.2.2 Afwijkingen en wijzigingen van besluiten

In de artikelen 3 tot 6, 15 en 29 tot 33 stelt de regering het parlement voor af te wijken van verschillende bepalingen van haar eigen besluiten of die besluiten te wijzigen of te vervangen. Bij ontstentenis van een memorie van toelichting of een commentaar bij de artikelen van het ontwerp van ordonnantie zou de regering aan het parlement moeten verklaren waarom ze er de voorkeur aan geeft om te vragen dat het parlement tussenkomt, in plaats van meteen permanente besluiten tot wijziging of tijdelijke besluiten tot afwijking van haar eigen regelgeving aan te nemen.

5.2.3 Structuur van het beschikkend gedeelte

De structuur van het beschikkend gedeelte is niet in overeenstemming met de artikelen 15 tot 20 van het regeringsbesluit van 13 juli 2006⁴² in die zin dat het is onderverdeeld in hoofdstukken in plaats van in secties.

De afwijkingen van dit besluit, voorgesteld in de artikelen 3 tot 5 van het ontwerp, kunnen immers pas in werking treden op de datum van de aanneming in het parlement (artikel 55). Het ontwerp van ordonnantie, op 19 mei 2022 goedgekeurd door de regering, was op die datum dus nog steeds onderworpen aan de geldende regelgeving. Om die onregelmatigheid te voorkomen, had de regering meteen een besluit kunnen goedkeuren tot tijdelijke afwijking van haar eigen regelgeving.

⁴¹ Wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof.

⁴² Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 betreffende de begrotingscyclus, de structuur van de begrotingsordonnantie, de algemene toelichting bij de begroting en de verantwoordingen bij de begroting.

5.2.4 Consolidatieperimeter van de gewestelijke entiteit

Artikel 10, 2^e lid, bepaalt dat vier rechtspersonen⁴³ die geen deel uitmaken van de consolidatieperimeter (ESR S.1312 van het gewest) zoals gedefinieerd door het Instituut voor de Nationale Rekeningen, worden geconsolideerd omdat ze een voor rekening van de gewestelijke entiteit gedelegeerde opdracht uitoefenen. Ook bepaalt het dat ze gedeeltelijk zijn opgenomen in de geconsolideerde begroting. Artikel 21 vermeldt daarentegen dat hun rekeningen (evenals die van Brussel Ontmanteling) niet worden geconsolideerd, noch gecertificeerd door het Rekenhof.

Het gebruik van aparte begrotingen voor verrichtingen gerealiseerd door derden voor rekening van de DBHR of van een ABI is niet in overeenstemming met het universaliteitsbeginsel dat wordt opgelegd door de bijzondere wet⁴⁴ en door de OOBBC⁴⁵. De definitie van een begrotingsverrichting⁴⁶ impliceert immers dat de door een boekhoudkundige entiteit voor rekening van derden uitgevoerde verrichtingen niet moeten worden opgenomen in haar begroting. Een entiteit die de desbetreffende ontvangsten- en uitgavenverrichtingen delegeert, moet die daarentegen integreren in haar begroting.

De OOBBC voorziet niet in boekhoudkundige entiteiten zonder rechtspersoonlijkheid zoals administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie of diensten met afzonderlijk beheer. Bijgevolg kan een ABI niet deels worden geconsolideerd enerzijds, en anderzijds kunnen de bepalingen van de OOBBC en de uitvoeringsbesluiten ervan niet worden beperkt tot sommige verrichtingen, bezittingen en rechten, schulden en verplichtingen of verbintenissen van welke aard ook van de ABI.

Zoals het Rekenhof onderstreepte bij het onderzoek van de initiële begroting 2019 van de MSI⁴⁷, moeten die verrichtingen rechtstreeks worden opgenomen in de begroting en in de boekhouding van de delegerende boekhoudkundige entiteit voor wier rekening ze worden uitgevoerd.

5.2.5 Overdrachten van vastleggingen

De artikelen 13 en 39 staan de overdracht toe van begrotingsvastleggingen “op de oude niet meer te gebruiken en/of verkeerde basisallocaties” naar andere basisallocaties.

⁴³ Opgesomd als volgt:

15° Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - citydev.brussels (GOMB) (gedelegeerde opdrachten);

16° nv Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI) (gedelegeerde opdrachten);

17° nv St'art (gedelegeerde opdrachten);

18° finance&invest.brussels (GIMB) (gedelegeerde opdrachten).

⁴⁴ Artikel 50, § 1, 3^e lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten: “Alle ontvangsten en uitgaven worden ingeschreven in de begroting en de rekeningen”.

⁴⁵ Artikel 4, § 3: “Het geheel van de ontvangsten is bestemd voor het geheel van de uitgaven en alle ontvangsten en uitgaven zijn op waarachtige wijze terug te vinden in de begroting (...)”.

⁴⁶ Artikel 5, 1^e lid, van de OOBBC: “De begroting voorziet in en machtigt alle verrichtingen met een financiële afwikkeling, die voor eigen rekening tot stand worden gebracht met derden.”

⁴⁷ Rekenhof, *Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor het jaar 2018 en de begrotingen voor het jaar 2019 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, tweede deel, punt 7.8.4 *Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI)*, blz. 67-68. Beschikbaar op www.rekenhof.be. Cf. ook Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 13 december 2018, DOC A-740/2 – 2018/2019, blz. 57.

Die overdrachten worden in principe gerechtvaardigd door:

- een wijziging van de horizontale structuur van de begroting, met schrapping van het gedeelte waarin de BA vanwaaruit de overdracht gebeurt, zich bevindt, op voorwaarde dat het opschrift van het programma waarin zich de BA bevindt waarvoor de overdracht bestemd is, identiek is aan of uitgebreider is dan dat van het programma dat aan de basis ligt van de overdracht;
- een wijziging van de nomenclatuur van de economische code of de functionele code van de BA.

5.2.6 Begrotingsfondsen

Artikel 14 vervangt formeel het volledige artikel 8, § 1, van de OOBBC. Enkel de eerste leden ervan worden substantieel gewijzigd door:

- de eis dat de ordonnanties die de begrotingsfondsen oprichten, de toegewezen ontvangsten en ermee samenhangende uitgaven preciseren door rechtstreeks te verwijzen naar gedeelten van de middelenbegroting en van de algemene uitgavenbegroting;
- niet langer te voorzien in de bewaring van de toegewezen ontvangsten op aparte bankrekeningen: voortaan zullen die rekeningen enkel bestemd zijn voor de storting van de ontvangsten. De aan de begrotingsfondsen gekoppelde uitgaven zullen worden betaald vanaf *'de centrale uitgavenrekening'*. De geïnde ontvangsten zullen dus voortaan worden overgeschreven naar die rekening in plaats van te worden bewaard op aparte bankrekeningen.

De rest van artikel 8 van de OOBBC wordt niet gewijzigd, onder meer de limitatieve aard van de aan de begrotingsfondsen gekoppelde uitgavenkredieten, evenals de beperking tot de bedragen van de beschikbare werkelijk geïnde ontvangsten⁴⁸.

Artikel 15 vervangt formeel het volledige artikel 28 van het BBHR betreffende de financiële actoren. Het wijzigt enkel de rol van de centraliserende rekenplichtige van de uitgaven door hem toe te staan de betalingsbevelen uit te voeren voor de uitgaven in verband met de begrotingsfondsen vanaf de centrale uitgavenrekening in plaats van vanaf bankrekeningen die specifiek worden geopend om de aan de begrotingskredieten toegewezen ontvangsten te centraliseren.

5.2.7 Centralisatie van de thesaurieën van de instellingen

Artikel 16 biedt Citeo voortaan de mogelijkheid om zijn thesaurie niet te centraliseren in die van het gewest. Die niet-centralisatie zou er kunnen toe leiden dat het gewest een gelijkwaardig bedrag moet lenen (85 miljoen euro eind 2021) en 1,73 miljoen euro bijkomende intresten moet betalen (zoals geraamd door het Rekenhof⁴⁹).

5.2.8 Schrapping van de controle op goed financieel beheer

Artikel 27 heft het artikel over de controle op goed financieel beheer van de OOBBC op.

⁴⁸ Als het uitgavenkrediet 100 is, maar het werkelijk beschikbare bedrag is 80, mogen de uitgaven van dat jaar aldus niet meer bedragen dan 80. Als het uitgavenkrediet 100 is en het begrotingsfonds vertoont een werkelijk beschikbaar bedrag van 120, mogen de uitgaven van dat jaar niet meer bedragen dan 100.

⁴⁹ 85 miljoen euro aan 2,03%, de gemiddelde kost van de directe schuld in 2021 (zie punt 3.3).

Bijgevolg wijzigt artikel 28 het artikel van de OOBBC betreffende interne audit, onder meer door er het beginsel van goed financieel beheer in op te nemen.

De artikelen 29 tot 33 wijzigen twee besluiten door de vermeldingen van de desbetreffende controle te schrappen en door de artikelen die de controle organiseren, op te heffen. De artikelen 34 en 35 heffen twee artikelen van de begrotingsordonnantie van 24 december 2021 op, die voorziet in afwijkingen van de organisatie van de voornoemde controle.

5.2.9 Donatie van gratis materiaal

Het Rekenhof wijst erop dat artikel 54 geen afwijking vormt, maar een toepassingsgeval van artikel 96 van de OOBBC. Dat laatste bepaalt immers het volgende : “*De toekenning van een gift en het afstand doen van een gift of van een legaat kan enkel gebeuren bij ordonnantie*”. Een begrotingsordonnantie is per definitie een ordonnantie en neemt dus het in artikel 96 bepaalde in acht.

Bovendien vermeldt artikel 54 de termen “*gratis materiaal te doneren*”. Aldus opgesteld, zou enkel de donatie van door de instelling gratis ontvangen materiaal toegestaan zijn. De term “*gratis*” zou moeten worden geschrapt uit artikel 54. Daarnaast zou een waardebeperking moeten worden vastgelegd voor het geschonken materiaal. Immers, zonder die beperking zou in principe niets in de weg staan dat men al zijn bestaand en in de loop van het begrotingsjaar aangekocht materiaal schenkt.

5.3 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen

Het uitstaand bedrag van de vastleggingen⁵⁰ vertegenwoordigt de verplichtingen die het gewest bij derden is aangegaan en die tot een kasuitgave (vereffening) aanleiding kunnen geven. Dat uitstaand bedrag vertegenwoordigt een potentiële schuld waarvan het bedrag afhangt van de effectieve realisatie van de aangegane verbintenissen.

Op 31 december 2021 beliep het uitstaand bedrag van de vastleggingen van de diensten van de regering 2.851,6 miljoen euro⁵¹, wat 202 miljoen euro minder is dan het uitstaand bedrag op 31 december 2020.

De initiële uitgavenbegroting voor 2022 genereerde een stijging van het potentieel uitstaand bedrag met 287,1 miljoen euro; het voorliggend ontwerp van aanpassing verhoogt dat met 83,9 miljoen euro tot 371,0 miljoen euro.

De volledige uitvoering van de begroting 2022, zonder de eventuele annuleringen en verminderingen van vastleggingen, zou het globaal uitstaand bedrag in theorie op nagenoeg 3,2 miljard euro kunnen brengen op 31 december 2022.

5.4 Commentaar en opmerkingen over de belangrijkste kredietevoluties

De volgende commentaren betreffen de meest significante schommelingen bij de vastleggings- en vereffeningskredieten⁵².

⁵⁰ Verschil tussen de vastleggingskredieten en de vereffeningskredieten.

⁵¹ Verslag van het monitoringcomité van de gewestelijke entiteit over de voorlopige uitvoering 2021 (18 februari 2022).

⁵² Zonder begrotingsfondsen.

5.4.1 Opdracht 03 – Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Programma 006 *Plan voor Herstel en Veerkracht (EU)*

In de initiële begroting bevatte dit nieuwe programma, dat is bestemd voor de uitgaven die worden gefinancierd door de Europese fondsen van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (RRF), geen enkel krediet op de 22 nieuwe basisallocaties. In de voorliggende aanpassing bevat het 24 basisallocaties met respectievelijk 159,0 en 124,6 miljoen euro vastleggings- en vereffeningskredieten.

Wat de vereffeningen betreft, omvatten die kredieten enerzijds lopende en investeringsuitgaven ten belope van 26,2 miljoen euro, waarin is voorzien in het kader van het PHV, en anderzijds financiële verrichtingen, ingeschreven in de codes 8⁵³ en 9⁵⁴, voor respectievelijk 89,9 en 8,4 miljoen euro. Overeenkomstig de economische ESR-classificatie moeten de uitgaven in termen van vereffeningen uitgevoerd in de loop van het jaar, waarvoor de financiering vanwege de EU pas zal worden geïnd na het einde van het lopende jaar, immers worden geboekt op een basisallocatie voor uitgaven met een economische code 84.17; de vanwege de EU bekomen prefinancieringen voor uitgaven die via Europese subsidies werden gefinancierd, moeten worden geboekt met code 96.40⁵⁵.

Naast het bovenvermelde bedrag van 26,2 miljoen euro effectieve uitgaven zijn wel degelijk kredieten van in totaal 72,1 miljoen euro ingeschreven bij andere opdrachten van de begroting van de DBHR en de begrotingen van verschillende ABI, om ervoor te zorgen dat de totale effectieve uitgaven (met een ESR-impact) zouden overeenstemmen met het bedrag dat als ontvangsten is ingeschreven in het kader van de Faciliteit (98,4 miljoen euro).

Het Rekenhof merkt echter op dat de desbetreffende basisallocaties buiten het bovenvermelde specifieke programma van de begroting van de DBHR geen distinctieve benaming hebben (met uitzondering van één enkele⁵⁶), wat niet bevorderlijk is voor de transparantie van de begroting.

5.4.2 Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle

Programma 001 *Ondersteuning van het algemeen beleid*

De vastleggings- en vereffeningskredieten stijgen tot 105,1 miljoen euro (+50,4 en 50,2 miljoen euro), wat vooral verklaard wordt door:

- De inschrijving van een krediet van 100 miljoen euro (vastlegging en vereffening) op een nieuwe BA 06.001.99.05.0100 *Provisie om de uitgaven te dekken in het kader van de hulp aan vluchtelingen ingevolge de oorlog in Oekraïne*⁵⁷. De kredieten van die provisie zullen na uitsplitsing, voor de helft worden toegekend aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie die een dotatie van 50 miljoen euro heeft ingeschreven in haar ontwerp van aangepaste ontvangstenbegroting.

⁵³ BA 03.006.14.01.8417 *Prefinanciering door het Gewest van de subsidies afkomstig van de EU in het kader van het plan voor herstel en veerkracht (PHV)*.

⁵⁴ BA 03.006.14.02.9140 *Terugbetalingen door het Gewest van de prefinanciering van de EU voor de uitgaven in het kader van het plan voor herstel en veerkracht (PHV)*.

⁵⁵ Een prefinanciering van de EU van 8,4 miljoen euro werd aangerekend op de ontvangstenbegroting van het jaar 2021.

⁵⁶ BA 23.002.16.02.6141 *Investeringsubsidies aan Leefmilieu Brussel (BIM) in het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht (PHV) (R - 1.02. 'Verbeterde energiesubsidieregeling', 1.08. 'Renovatie van openbare gebouwen', I - 1.13. 'Renolab' en I - 2.11. 'Digitalisering van processen tussen burgers en bedrijven')*.

⁵⁷ BA 06.001.99.05.0100.

In afwachting van de goedkeuring van de aanpassing en met het oog op het dekken van bepaalde dringende maatregelen werden overigens tijdelijk middelen gemobiliseerd op andere begrotingsposten, waarvan de kredieten werden herverdeeld naar basisallocaties die die specifieke hulp ondersteunen, ten belope van 36,7 miljoen euro bij de vastleggingen en 20,8 miljoen euro bij de vereffeningen. De basisallocaties waarvan de kredieten aldus werden verminderd, zullen later hun initiële middelen terugkrijgen via de uitsplitsing van de kredieten van de provisie “Oekraïne”.

- De vermindering van de kredieten op BA 06.001.99.01.0100 en BA 06.001.99.02.0100, met hetzelfde opschrift *Provisieel krediet voor het dekken van allerlei uitgaven* (-49,6 en -49,9 miljoen euro in totaal).

De onderstaande tabel geeft een synthese van de evolutie van de kredieten in samenhang met die provisies.

Tabel 11 – Synthese van de herverdelingen in het kader van de COVID-19-crisis

	Initiële kredieten (1)	Uitsplitsing COVID-maatregelen (2)	Vershil aanpassing (3)	Aangep. kredieten (4) = (1)+(2)+(3)	Totaal verschil (5) = (4)-(1)
<u>BA 06.001.99.01.0100</u>					
Kredieten B	30.000	-26.694	22.595	25.901	-4.099
Kredieten C	30.000	-26.459	22.634	26.175	-3.825
<u>BA 06.001.99.02.0100</u>					
Kredieten B	62.000	-58.000	12.225	16.225	-45.775
Kredieten C	62.000	-58.000	12.225	16.225	-45.775
Totaal kredieten B	92.000	-84.694	34.820	42.126	-49.874
Totaal kredieten C	92.000	-84.459	34.859	42.400	-49.600

(in duizend euro)

In de initiële begroting was een provisioneel bedrag van 30 miljoen euro ingeschreven op BA 06.001.99.01.0100 om te worden overgedragen naar specifieke allocaties bestemd om de steunmaatregelen in samenhang met de gezondheids crisis te ondersteunen.

Dat bedrag bleek in de loop van het jaar ontoereikend te zijn om de behoeften te dekken en er werd een beroep gedaan op een tweede provisie ten belope van 62 miljoen euro (BA 06.001.99.02.0100), die aanvankelijk was bestemd voor de financiering van de aanwervingen om het personeelsplan van de GOB te vervolledigen. De uitgesplitste bedragen voor bepaalde maatregelen die werden genomen in het kader van COVID-19 beliepen in totaal 84,5 miljoen euro bij de vastleggingen (kredieten C) en 84,7 miljoen euro bij de vereffeningen (kredieten B). In het voorliggende ontwerp van aanpassing worden de kredieten in de provisie die aanvankelijk was bestemd voor de COVID-maatregelen (BA 06.001.99.01.0100) vastgelegd op 26,2 miljoen euro bij de vastleggingskredieten en 25,9 miljoen euro bij de vereffeningkredieten.

5.4.3 Opdracht 10 – Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen

Programma 005 *Financiering van specifieke projecten van de gemeenten*

De vastleggings- en vereffeningskredieten worden opgetrokken tot eenzelfde bedrag van 140,8 miljoen euro (+23,7 miljoen euro). Die stijging kan als volgt worden uitgesplitst:

- De inschrijving van 13,4 miljoen euro op BA 10.005.27.21.4321 *Specifieke werkingssubsidies aan de gemeenten in het kader van de gezondheids crisis COVID-19 (50 % City taks)*. De Brusselse regering heeft immers beslist de schrapping van de belasting op de inrichtingen van toeristische logies in de loop van het eerste semester 2022 wegens de gezondheids crisis te compenseren door het “historische drempelbedrag” dat inzake opcentiemen aan de gemeenten wordt gewaarborgd, te herkwalficeren als subsidie. De nodige kredieten om de eventuele verlenging van die maatregel in 2022 te dekken, zijn ingeschreven ten laste van het provisioneel krediet om allerhande uitgaven te dekken.

Het Rekenhof wijst erop dat de regering heeft geanticipeerd op die mogelijke verlenging door een bedrag van 27,6 miljoen euro te boeken in het bedrag van de COVID-maatregelen dat ze heeft geneutraliseerd in de berekening van het vorderingensaldo.

- De stijging van een nieuwe BA 10.005.27.26.4342 *Werkingsubsidie aan de gemeenten in het kader van de tijdelijke bescherming van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne*⁵⁸, met kredieten ten belope van 10 miljoen euro ter ondersteuning van de gemeenten voor de geleverde integratie-inspanningen (creëren van opvangplaatsen).

Programma 007 *Veiligheid*

De vastleggings- en vereffeningskredieten van dat programma stijgen van 126,8 naar 137,3 miljoen euro (+10,5 miljoen euro), voornamelijk wegens de verhoging van de investeringsdotatie aan Brussel Preventie en Veiligheid (+10 miljoen euro), die zo stijgt naar 28,6 miljoen euro.

In de begrotingstabel is geen verantwoording voor die stijging opgenomen. Volgens de bekomen informatie is dat aanvullend bedrag bestemd opmerkelijk voor de aankoop en installatie van 400 camera’s in het kader van het deel van het project *SmartMove* dat door de FHV wordt gefinancierd.

Programma 010 *Regionale tussenkomst in het kader van rampen*

De vastleggings- en vereffeningskredieten worden opgetrokken naar 6,7 en 6,6 miljoen euro (+6,6 miljoen euro voor de twee soorten kredieten).

BA 10.010.32.01.5310 *Vergoedingen aan privépersonen naar aanleiding van een erkende ramp, met inbegrip van bewarende maatregelen* krijgt 6,6 miljoen euro kredieten voor de terugbetaling van het gedeelte dat de verzekeringen prefinancierden in het kader van de overstromingen van juli 2021.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest had zich in het kader van een op 2 september 2021 met de verzekeringsmaatschappijen ondertekend protocolakkoord ertoe verbonden het

⁵⁸ Die kredieten zijn afkomstig van een uitsplitsing ten laste van BA 10.004.27.02.4321 *Dotatie aan de gemeenten in uitvoering van artikel 46bis van de bijzondere wet van 12 januari 1989*, die opnieuw zal worden gestijfd via een uitsplitsing van de provisie in verband met de hulp aan Oekraïne, na de goedkeuring van de begrotingsaanpassing.

geprefinancierde deel van de bedragen boven de maximale tussenkomsten van die sector terug te betalen.

Hoewel de financiële tussenkomst naar aanleiding van de door algemene rampen veroorzaakte schade bij de zesde staats hervorming werd geregionaliseerd, had het gewest het mechanisme dat voorziet in een aanvullende tussenkomst boven de individuele maximale tussenkomsten van de verzekeraars nog niet verwerkt in zijn wetgeving. De regering keurde op 19 mei 2022 in eerste lezing een voorontwerp van ordonnantie goed dat tot doel had:

- het subrogatieprincipe terug in te voeren door in de ordonnantie van 25 april 2019 betreffende het herstel van sommige schade veroorzaakt door algemene rampen de bepalingen in te voegen zoals die daaromtrent waren opgenomen in de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen en zoals ze waren vastgelegd door het Vlaams decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest;
- in de bovenvermelde ordonnantie de bepalingen van het bovenvermelde protocol in te voegen, dat overigens als bijlage bij de ordonnantie zal worden opgenomen en er integraal deel van zal uitmaken.

5.4.4 Opdracht 12 – Ondersteuning van economie en landbouw

Programma 021 *Steun in het kader van de ordonnanties van 3 mei 2018 - economische ontwikkeling / bouwplaatsen op openbare weg - unieke premies aan Brusselse KMO's getroffen door de maatregelen tegen de verspreiding van Covid-19*

De vastleggings- en de vereffeningskredieten verhogen respectievelijk met 62,9 en 63,1 miljoen euro tot 92,8 en 92,1 miljoen euro.

Die verhogingen betreffen nagenoeg enkel BA 12.021.38.09.3132 – *Steun aan ondernemingen in het kader van de gezondheids crisis COVID-19 (toepassing van de artikelen 28 en 30 van de ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de steun voor de economische ontwikkeling van ondernemingen)*, waarop 63,1 en 63,3 miljoen kredieten ingeschreven staan die uit de volgende bedragen bestaan:

- 18 miljoen euro bestemd voor steun aan ondernemingen uit de sector van de toeristische logies die sterk werden getroffen gedurende de hele gezondheids crisis. Deze steun dekt de periode van 1 januari tot 31 december 2021⁵⁹;
- 45 miljoen euro, bestemd voor steun aan de sectoren van de restaurants, de cafés, de discotheken en hun voornaamste leveranciers, de evenementen, de cultuur, het toerisme, de sport en het personenvervoer, die hebben moeten sluiten of getroffen waren eind 2021 en in het eerste kwartaal van 2022 wegens de gezondheidsmaatregelen (“Premie 2022”)⁶⁰.

⁵⁹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 april 2022 betreffende steun aan de ondernemingen van de toeristische logiesector in het kader van de gezondheids crisis COVID-19 in 2021 en 2022.

⁶⁰ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 mei 2022 betreffende steun aan de ondernemingen van de sectoren van de discotheken, de restaurants en cafés en hun voornaamste leveranciers, de evenementen, de cultuur, het toerisme, de sport en het personenvervoer, die hebben moeten sluiten of zwaar getroffen zijn door de COVID-19-crisis in 2021 en 2022.

Programma 023 Ondersteuning van het economisch beleid via steun aan de activiteitensectoren “Culturele en creatieve industrieën” (CCI)

De aangepaste begroting kent 18,1 miljoen euro⁶¹ kredieten toe aan dat programma, zowel voor de vastleggingen als voor de vereffeningen.

Deze omvatten onder meer een totaalbedrag van 17,5 miljoen euro waarvan 12,5 miljoen euro voor de steun aan ondernemingen uit de evenementensector (Garantiefonds)⁶² en 5 miljoen euro voor het beheer van de noodkaskredieten voor de evenementen- en culturele sector (“EVENT-leningen”)⁶³. Het beheer van het Garantiefonds voor de evenementensector en dat van de noodleningen is toevertrouwd aan de nv St’art via een horizontale samenwerkingsovereenkomst in het kader van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.

Programma 024 Ondersteuning van de activiteiten van het Herstelfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De enige vereffeningkredieten van dat programma op de enige BA 12.024.22.01.8151 *Deelneming in het kapitaal van het Herstelfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* werden met 8 miljoen euro verminderd tot 15 miljoen euro. Dat bedrag is het deel van het gewest dat nog moet worden volstort in de op 22 december 2021 door de buitengewone algemene vergadering besliste verhoging van het kapitaal van de naamloze vennootschap *boosting.brussels by finance&invest.brussels*⁶⁴, dat zo stijgt naar 80 miljoen euro.

Op 7 oktober 2021 keurde de Brusselse Hoofdstedelijke regering de statuten en de investeringsstrategie van het herstellfonds *boosting.brussels by finance&invest.brussels* goed om de Brusselse ondernemingen de mogelijkheid te bieden hun solvabiliteit te verbeteren. Op 10 februari 2022 keurde de regering het ontwerp van aandeelhoudersovereenkomst goed in verband met het herstellfonds “*boosting.brussels*”.

5.4.5 Opdracht 13 - Promotie van de buitenlandse handel, het aantrekken van buitenlandse investeringen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en internationalisering van de ondernemingen

Programma 004 Subsidies voor initiatieven ter promotie van de buitenlandse handel

De vastleggings- en vereffeningkredieten worden teruggebracht naar 10,3 en 11,7 miljoen euro (-6,6 en -4,1 miljoen euro).

Die verminderingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de kredieten van BA 13.004.99.01.0100 *Provisies voor de uitgaven verbonden met de BREXIT* (-6,4 en -3,9 miljoen euro), die gedeeltelijk werden uitgesplitst naar de basisallocaties van twee nieuwe programma's:

- programma 008 *Acties en opdrachten in het kader van de Brexit Adjustment Reserve (BAR)* binnen dezelfde opdracht 13 (+2,2 miljoen euro bij de vastleggingen en de vereffeningen);

⁶¹ De initiële begroting voorzag slechts in een bedrag van 25 duizend euro vereffeningkredieten.

⁶² Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 december 2021 betreffende steun voor ondernemingen voor de organisatie van evenementen in het kader van de gezondheidscrisis COVID-19.

⁶³ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 februari 2022 betreffende een terugvorderbaar voorschot aan ondernemingen van de evenementen- en culturele sector in het kader van de gezondheidscrisis COVID-19.

⁶⁴ In de begroting 2021 werd 20 miljoen euro vastgelegd en werd een eerste schijf van 5 miljoen euro vereffend (25% van het volstorte kapitaal).

- programma 008 *Brexit Adjustment Reserve (BAR)*, binnen opdracht 29 – Toerisme, externe betrekkingen en promotie van het imago van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+4,2 miljoen euro en +1,7 miljoen euro).

Er is overigens ook een bedrag van 12,3 miljoen euro in dat kader ingeschreven in opdracht 06 (BA 06.001.99.04.0100 *Provisie voor vereffeningskredieten*), rekening houdend met de onzekerheden in samenhang met de noodzakelijke behoeften.

De in de aangepaste uitgavenbegroting in verband met de Brexit Adjustment Reserve ingeschreven middelen belopen 24,7 miljoen euro in totaal en stemmen overeen met de ontvangst afkomstig van de Europese Unie, die op haar initiële bedrag in het ontwerp van aangepaste middelenbegroting werd gehandhaafd.

De toepassing van het neutraliteitsbeginsel in ESR-termen van de stromen van de EU is bijgevolg ex ante in acht genomen.

5.4.6 Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies

De kredieten voor de dotaties aan de gemeenschapscommissies worden met 97 miljoen euro opgetrokken in vergelijking met de initiële begroting,

Die aanvullende kredieten worden als volgt verdeeld:

- een bedrag van 90,1 miljoen euro ten behoeve van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, waarvan 79,4 miljoen euro voor de vaccinatielasten, 10,0 miljoen euro voor de OCMW's (steun om de verhoging van de energiekosten te dekken), het saldo in samenhang met de indexaanpassing en de sectorale akkoorden;
- een bedrag van 6,9 miljoen euro voor de trekkingsrechten en dotaties toegekend aan de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissie, waarvan 6,2 miljoen euro voor de indexaanpassing en 0,7 miljoen euro voor de sectorale akkoorden.

HOOFDSTUK 6

Begrotingsfondsen

Artikel 22 van de ordonnantie van 24 december 2021 houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 preciseert dat “*de variabele kredieten van de organieke begrotingsfondsen worden toegewezen aan de programma’s van hun respectieve opdrachten binnen de grenzen van de in de algemene uitgavenbegroting ingeschreven administratieve kredieten op de met de begrotingsfondsen verbonden basisallocaties, geïdentificeerd door de code BFB (...)*”.

In de ontwerpordonnantie houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor 2022 is geen overzichtstabel opgenomen van de aan elk fonds toegekende administratieve kredieten. Er is evenmin een ramingsstaat van de overgedragen saldi van de begrotingsfondsen op 31 december 2021 als bijlage opgenomen. De regering heeft bij de aanpassing niet de tekortkomingen opgelost waarop het Rekenhof al heeft gewezen bij de initiële begroting.

Voor de fondsen is het gebruik van de in de algemene uitgavenbegroting ingeschreven variabele kredieten beperkt door het bedrag van de toegewezen ontvangsten die werkelijk werden geïnd in de loop van het jaar, in voorkomend geval vermeerderd met het overgedragen reële saldo van het voorgaande boekjaar (het resultaat van het verschil tussen het bedrag van de geïnde ontvangsten en dat van de vastgestelde uitgaven).

Indien de aan de begrotingsfondsen toegewezen vastgestelde ontvangsten meer bedragen dan de vastgestelde uitgaven, trekken die begrotingssaldi (die verschillen van de saldi ex ante) het overgedragen saldo van de begrotingsfondsen op aan het einde van het boekjaar en worden ze geïntegreerd in de berekening van het begrotingssaldo van de entiteit. De impact op het vorderingensaldo zoals die blijkt uit de aangepaste begrotingsdocumenten 2022 belooft +84,8 miljoen euro, tegenover +87,5 miljoen euro in de initiële begroting⁶⁵. Dat positieve resultaat draagt aldus op gunstige wijze bij tot het ex ante evenwicht voorgelegd door de regering voor dit boekjaar⁶⁶.

Het Rekenhof heeft op basis van de bedragen van de toegewezen ontvangsten (code DRF) en de variabele kredieten (codes F⁶⁷ en E⁶⁸) die zijn opgenomen in de begrotingstabellen bij de ontwerpen van middelen- en algemene uitgavenbegroting, de volgende tabel opgesteld die de voorzienbare globale impact van de begrotingsfondsen (BF) op het nettobegrotingssaldo en het vorderingensaldo van het jaar 2022 toont.

⁶⁵ Gewijzigd bedrag ten opzichte van het (verkeerde) bedrag van +48,4 miljoen euro dat werd vermeld in het verslag van het Rekenhof in verband met de ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2021 en houdende de begrotingen voor 2022 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, november 2021.

⁶⁶ Cf. punt 2.2 *Berekening van het vorderingensaldo*.

⁶⁷ Variabele vastleggingskredieten.

⁶⁸ Variabele vereffeningskredieten.

Tabel 12 – Impact van de begrotingsfondsen op het begrotings- en het vorderingensaldo van 2022

		Initieel	Aangepast	Vershil
Toegewezen ontvangsten – zonder leningopbrengsten	(1)	316.796	319.370	2.574
Variabele kredieten (vereffeningen) – zonder aflossingen	(2)	193.597	196.613	3.016
Variabele kredieten (vastleggingen) – zonder aflossingen	(3)	208.218	207.974	-244
Nettosaldo van het jaar (BF)	(4) = (1)-(2)	123.199	122.757	-442
Saldo codes 8	(5)	-35.705	-38.005	-2.300
Nettosaldo van het jaar (BF) - zonder codes 8	(6) = (4)+(5)	87.494	84.752	-2.742

(in duizend euro)

HOOFDSTUK 7

Autonome bestuursinstellingen

7.1 Algemeen overzicht

Tabel 13 – Evolutie van de begrotingen van de autonome bestuursinstellingen

Autonome bestuursinstelling		Initieel	Aangepast	Verschil	
1^e categorie					
Centrum voor informatica voor het Brusselse Gewest (CIBG)	Ontvangsten	75.814	84.512	8.698	11%
	Uitgaven	75.815	84.935	9.120	12%
	Saldo	-1	-423	-422	42.200%
Leefmilieu Brussel (LB)	Ontvangsten	209.879	219.818	9.939	5%
	Uitgaven	208.615	219.054	10.439	5%
	Saldo	1.264	764	-500	-40%
Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)	Ontvangsten	272.896	295.265	22.369	8%
	Uitgaven	281.833	304.203	22.370	8%
	Saldo	-8.937	-8.938	-1	0%
Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandweer en Dringende Medische Hulp (DBDMH)	Ontvangsten	147.345	162.292	14.947	10%
	Uitgaven	141.539	156.461	14.922	11%
	Saldo	5.806	5.831	25	0%
Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHFGT)	Ontvangsten	1.601.002	1.600.627	-375	0%
	Uitgaven	1.601.002	1.600.627	-375	0%
	Saldo	0	0	0	
Innoviris (Brussels Instituut voor onderzoek en innovatie)	Ontvangsten	56.715	68.237	11.522	20%
	Uitgaven	56.672	68.109	11.437	20%
	Saldo	43	128	85	198%
Fonds voor de financiering van het waterbeleid (FFW)	Ontvangsten	0			
	Uitgaven	0			
	Saldo	0			
Brussel Preventie en Veiligheid (BPV)	Ontvangsten	127.480	137.955	10.475	8%
	Uitgaven	127.480	137.955	10.475	8%
	Saldo	0	0	0	
Brussels Planningsbureau (<i>perspective.brussels</i> /BPB)	Ontvangsten	35.623	38.609	2.986	8%
	Uitgaven	35.623	38.609	2.986	8%
	Saldo	0	0	0	
2^e categorie					
Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (WFBG)	Ontvangsten	372.433	372.523	90	0%
	Uitgaven	393.221	392.843	-378	0%
	Saldo	-20.788	-20.320	468	-2%
Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM)	Ontvangsten	397.504	403.456	5.952	1%
	Uitgaven	531.573	505.466	-26.107	-5%
	Saldo	-134.069	-102.010	32.059	-24%

Autonome bestuursinstelling		Initieel	Aangepast	Verschil	
Actiris	Ontvangsten	745.173	769.284	24.111	3%
	Uitgaven	745.173	769.284	24.111	3%
	Saldo	0	0	0	
Maatschappij voor het Intercommunale Vervoer te Brussel (MIVB)	Ontvangsten	1.335.595	1.333.586	-2.009	0%
	Uitgaven	1.372.515	1.394.656	22.141	2%
	Saldo	-36.920	-61.070	-24.150	65%
Haven van Brussel	Ontvangsten	33.242	34.762	1.520	5%
	Uitgaven	33.242	34.762	1.520	5%
	Saldo	0	0	0	
Brupartners	Ontvangsten	4.257	4.508	251	6%
	Uitgaven	4.257	4.508	251	6%
	Saldo	0	0	0	
Brusoc <i>finance&invest.brussels</i>	Ontvangsten	15.320	19.827	4.507	29%
	Uitgaven	12.512	27.873	15.361	123%
	Saldo	2.808	-8.046	-10.854	-387%
Brussels Waarborgfonds (BWF)	Ontvangsten	5.727	5.512	-215	-4%
	Uitgaven	5.727	4.918	-809	-14%
	Saldo	0	594	594	
Brussel (BDBO) Ontmanteling	Ontvangsten	345	396	51	15%
	Uitgaven	345	396	51	15%
	Saldo	0	0	0	
Iristeam	Ontvangsten	59.465	63.132	3.667	6%
	Uitgaven	59.465	62.596	3.131	5%
	Saldo	0	536	536	
Brussel Gas Elektriciteit (Brugel)	Ontvangsten	5.876	6.030	154	3%
	Uitgaven	5.876	6.030	154	3%
	Saldo	0	0	0	
Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap (<i>parking.brussels</i>)	Ontvangsten	107.382	105.174	-2.208	-2%
	Uitgaven	102.387	103.124	737	1%
	Saldo	4.995	2.050	-2.945	-59%
<i>visit.brussels</i>	Ontvangsten	28.338	33.729	5.391	19%
	Uitgaven	28.338	33.729	5.391	19%
	Saldo	0	0	0	
Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven (BAOB)	Ontvangsten	41.614	47.120	5.506	13%
	Uitgaven	43.784	49.039	5.255	12%
	Saldo	-2.170	-1.919	251	-12%
Geconsolideerde instellingen (1^e en 2^e categorieën)	Ontvangsten	5.679.025	5.805.886	126.861	2%
	Uitgaven	5.866.994	5.999.177	132.183	2%
	Saldo	-187.969	-193.291	-5.322	3%
Gedelegeerde opdrachten					
Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (<i>citydev.brussels</i>)	Ontvangsten	83.838	83.949	111	0%
	Uitgaven	105.666	108.486	2.820	3%
	Saldo	-21.828	-24.537	-2.709	12%

Autonome bestuursinstelling		Initieel	Aangepast	Verschil	
Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI)	Ontvangsten	3.944	4.309	365	9%
	Uitgaven	3.944	4.038	94	2%
	Saldo	0	271	271	
Fonds d'investissement dans les entreprises culturelles « St'art »	Ontvangsten	25	1.300	1.275	5.100%
	Uitgaven	25	1.300	1.275	5.100%
	Saldo	0	0	0	3%
finance&invest.brussels (GIMB)	Ontvangsten	7.325	8.624	1.299	18%
	Uitgaven	2.977	16.262	13.285	446%
	Saldo	4.348	-7.638	-11.986	-276%
Geconsolideerde instellingen (1^e en 2^e categorieën) + Gedelegeerde opdrachten	Ontvangsten	5.774.157	5.904.068	129.911	2%
	Uitgaven	5.979.606	6.129.263	149.657	3%
	Saldo	-205.449	-56.441	149.008	-73%

Bron: de administratieve begrotingen die als bijlage bij de begrotingsordonnantie (initiële begroting 2022) en bij het ontwerp van begrotingsordonnantie (aangepaste begroting 2022) zijn gevoegd (in duizend euro)

Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste opmerkingen.

7.2 Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)

Het ontwerp van aanpassing verhoogt de ontvangsten (295,3 miljoen euro) en de vereffeningskredieten (304,2 miljoen euro) met 22,4 miljoen euro. Het tekort wordt bijgevolg op -8,9 miljoen euro gehouden.

7.2.1 Ontvangsten

Dotaties

De werkingsdotatie (BA 01.001.01.01.4610) belooft 183,3 miljoen euro, d.i. een stijging met 15,8 miljoen euro tegenover de initiële begroting. Dankzij die toename kunnen de loonindexeringen van december 2021 en van februari en april 2022 (6,9 miljoen euro) worden gedekt, evenals de technische correctie van de aanrekening van het vakantiegeld (6,9 miljoen euro) en de in het personeelsplan voorziene aanwervingen (2 miljoen euro).

Daarentegen dalen de investeringssubsidies afkomstig van de GOB in het kader van het EFRO-programma 2014-2020 (BA 02.001.04.09.6611) met 2,4 miljoen euro wegens vertragingen bij de werkzaamheden aan het containerpark van Anderlecht.

Eigen ontvangsten

De ramingen van de ontvangsten uit de verkoop van stoom (BA 02.004.03.11.1611) bedragen 9,7 miljoen euro, d.i. een stijging met 6,5 miljoen euro wegens de hoge koers van de Belpex-index.

De ramingen van de ontvangsten uit groenestroomcertificaten voor elektriciteit geproduceerd door de verbrandingsinstallatie (BA 02.004.03.32.7730) dalen met 5,2 miljoen euro tot 4,6 miljoen euro. Dat bedrag omvat de opbrengst van de verkoop van groenestroomcertificaten van het laatste kwartaal 2021 die in 2022 werd geïnd, evenals de verwachte ontvangsten uit de verkoop van de resterende groenestroomcertificaten van 2021. Het GAN heeft geen rekening gehouden met de verkoop van groenestroomcertificaten van 2022 omdat het van oordeel is dat de markt erg onzeker is.

7.2.2 Uitgaven

Personeelsuitgaven

De personeelsuitgaven⁶⁹ stijgen globaal met 15,8 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting, en belopen nu 171,3 miljoen euro.

Die toename houdt rekening met de impact van de loonindexeringen van december 2021 (+2,8 miljoen euro), en van februari (+2,3 miljoen euro) en april 2022 (+1,8 miljoen euro) evenals met die van de technische correctie van de aanrekening van het vakantiegeld (+6,9 miljoen euro) en de in het personeelsplan voorziene aanwervingen (+2 miljoen euro).

Algemene werkingskosten

De algemene werkingskosten⁷⁰ (92,7 miljoen euro) stijgen globaal met 6,4 miljoen euro. Die toename wordt verklaard door:

- BA 02.001.08.12.1211 *Verbrandingskosten* (+6,5 miljoen euro wegens de stijging van de energieprijzen⁷¹);
- BA 01.002.08.18.1211 *Kosten met betrekking tot het informaticamateriaal alsook haar diensten* (+1 miljoen euro);
- BA 02.001.08.16.1211 *Werkingsuitgaven in het kader van de acties tot uitrol van de strategieën voor economische transitie en stedelijke netheid* (-1,1 miljoen euro).

De kredieten van de andere BA beïnvloed door de stijging van de energiekosten (BA 01.002.08.15.1211 *‘Uitgaven voor energieverbruik voor de gebouwen: water, stookolie, gas, elektriciteit, enz.’* en BA 01.002.08.13.1211 *‘Onderhoud-, herstel- en gebruikskosten voor rijdend materiaal’*) blijven ongewijzigd.

De regering heeft immers beslist om in de uitgavenramingen geen rekening te houden met de inflatie-impact op de energieprijzen. Het is haar bedoeling die impact zoveel mogelijk te compenseren via onderbenuttingen van de uitgavenkredieten en indien nodig over te gaan tot een nieuwe interne begrotingsaanpassing in het najaar.

Net zoals voor de MIVB ligt de elektriciteitsprijs vast voor het GAN in 2022. Het GAN is echter niet beschermd tegen de prijsstijging van brandstof via een swap.

⁶⁹ Codes 11.xx.

⁷⁰ Codes 12.11, 12.12 en 12.21.

⁷¹ Die toename van de verbrandingskosten wordt gecompenseerd door de stijging van de ontvangsten uit de verkoop van door de verbrandingsinstallatie geproduceerde stoom.

7.3 Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHFGT)

Het begrotingsontwerp wordt voorgelegd in evenwicht. De ontvangsten en de vereffeningskredieten dalen met 0,4 miljoen euro (+0,1%) tot 1.600,6 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2022.

Zoals voorgaande jaren merkt het Rekenhof op dat de ontvangsten van opdracht 05 ten onrechte worden voorzien in opdracht 01. De regel van de begrotingspecialiteit vraagt echter dat ontvangsten en andere uitgaven van eenzelfde opdracht onder aparte daarvoor voorziene basisallocaties van die opdracht worden gebracht.

7.4 Innoviris (Brussels Instituut voor Onderzoek en Innovatie)

Het ontwerp van aanpassing verhoogt de ontvangsten (68,2 miljoen euro) en de vereffeningskredieten (68,1 miljoen euro) met respectievelijk 11,5 miljoen euro en 11,4 miljoen euro. Het begrotingsresultaat bedraagt +0,1 miljoen euro.

7.4.1 Ontvangsten

De toename van de ontvangstenramingen vloeit voort uit de inschrijving van een bedrag van 9,5 miljoen euro op BA 01.001.03.04.0820 *Aanwending van reserves van voorgaande jaren*.

Het Rekenhof wijst erop dat de aanwending van reserves van voorgaande boekjaren geen begrotingsverrichting is in de zin van artikel 5 van de OOBBC. Om te beantwoorden aan die vereiste, zou ze immers aanleiding moeten geven tot een financiële afwikkeling en voor eigen rekening tot stand worden gebracht met derden, wat hier niet het geval is. Bijgevolg betreft het een interne verrichting die geen aanleiding geeft tot een aanrekening op de begroting.

7.5 Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (WFBG)

Ten opzichte van de initiële begroting 2022 nemen de vastleggingskredieten toe met 4,6 miljoen euro (+1,24%) tot 378,6 miljoen euro en kennen de vereffeningskredieten een afname met 0,4 miljoen euro (-0,10%) tot 392,8 miljoen euro. De ontvangsten nemen af met 0,4 miljoen euro (-0,10%) tot 372,1 miljoen euro. Hierdoor heeft het WFBHG een begrotingstekort van 20,8 miljoen euro en een negatief vorderingensaldo van 14,1 miljoen euro.

7.5.1 Uitgaven

De begrotingsaanpassing houdt geen rekening met prijsherzieningen op de lopende contracten omwille van de gestegen inflatie. Op basis van de ABEX-index van mei 2022 heeft het Woningfonds de impact op de vastleggingskredieten berekend op 6,1 miljoen euro. Voor de vereffeningskredieten zou de impact worden geneutraliseerd door vertraging op de projecten.

7.6 Actiris

Het ontwerp van aangepaste begroting 2022 blijft net als de initiële begroting in evenwicht. De ontvangsten en de uitgavenkredieten stijgen met 24,1 miljoen euro (+3%) in vergelijking met de initiële begroting en belopen 769 miljoen euro.

7.6.1 Uitgaven

Algemene uitgaven om de realisatie van de opdrachten van Actiris te verzekeren

De kredieten in verband met de lonen en sociale lasten houden rekening met de indexeringen van februari, april en juni 2022 (+4,9 miljoen euro).

De indexaanpassing van december 2022 is echter niet in aanmerking genomen in de aangepaste begroting 2022. De impact wordt op 186 duizend euro geraamd. Actiris is van oordeel die impact te kunnen verwerken via budgettaire overdrachten.

De instelling voorzag eveneens in uitgavenkredieten om een technische correctie uit te voeren op het niveau van de aanrekening van de vakantiegelden 2022 (+5,3 miljoen euro). Die kredieten werden echter per vergissing aangerekend op BA 01.001.07.04.1112 *Vergoedingen leden beheerscomité* in plaats van te worden aangerekend op BA 01.001.07.07.1112 *Diverse premies m.b.t. de lonen (taal, project, eindejaar, vakantiegeld,...)*.

Tewerkstellings- en partnerschapsprogramma's

Bij de kredieten in verband met de tewerkstellings- en partnerschapsprogramma's is enkel rekening gehouden met de indexaanpassingen van februari en april 2022. Volgens de berekeningen van het Rekenhof zouden de indexeringen van juni en december 2022 een impact van 4,2 miljoen euro hebben. Volgens Actiris zou dat eventuele tekort aan kredieten kunnen worden opgevangen door interne overdrachten vanaf de programma's in verband met de artikelen 60 en de SBO-maatregelen waarvoor in onderbenuttingen van kredieten voorzien is.

7.7 Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB)

In vergelijking met de initiële begroting vermindert de aangepaste begroting de ontvangstenramingen tot 1.333,6 miljoen euro (-2 miljoen euro) en trekt ze de vereffeningskredieten op tot 1.394,7 miljoen euro (+22,1 miljoen euro). Het begrotingsresultaat komt bijgevolg neer op een tekort van 61,1 miljoen euro, d.i. een verslechtering met 24,1 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting. Het ESR-vorderingensaldo bedraagt overigens -56,7 miljoen euro.

7.7.1 Ontvangsten

Ontvangsten uit dotatie

De werkingsdotatie (BA 03.001.01.01.4610) beloopt 441,5 miljoen euro, d.i. een stijging met 41,5 miljoen euro tegenover de initiële begroting. Door die verhoging kunnen de indexaanpassingen van de lonen van december 2021, en van februari en april 2022 (31,2 miljoen euro) worden gedekt net als de extra kosten die samenhangen met de gezondheids crisis (10,2 miljoen euro).

De dotatie voor de grote buitengewone investeringsprojecten (BA 03.003.04.01.6611) wordt vastgelegd op 264,2 miljoen euro, dit is een vermindering met 19,1 miljoen euro; deze is het resultaat van de positieve impact van de vertraging bij de uitvoering van de werken en de negatieve impact van de stijging van de kosten van de grondstoffen⁷².

⁷² Door de MIVB geraamd op 13 miljoen euro.

Eigen ontvangsten

De eigen ontvangsten dalen globaal met 24,2 miljoen euro. De meest opvallende vermindering (-21,2 miljoen euro) doet zich voor bij de verkeersontvangsten (BA 05.001.03.01.1612), die 185,2 miljoen euro bedragen. Er werd in de initiële begroting immers geen rekening gehouden met de vermindering van het aantal reizigers op het net bij het begin van het jaar als gevolg van de gezondheidscrisis om de door de regering vastgelegde doelstelling inzake ESR-vorderingensaldo in acht te nemen.

7.7.2 Uitgaven

7.7.2.1 Vereffeningskredieten

Personeelsuitgaven

De personeelsuitgaven⁷³ stijgen globaal met 31,2 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting, en belopen nu 737,7 miljoen euro.

Die stijging houdt rekening met de weerslag van de indexaanpassingen van de lonen van december 2021 (+12,5 miljoen euro), van februari (+10,5 miljoen euro) en april 2022 (+8,2 miljoen euro). Ze houdt geen rekening met de nieuwe indexaanpassing die op het einde van het jaar verwacht wordt, en waarvan de impact van naar schatting 1,2 miljoen euro echter wordt gedekt door een voorziening voor de indexering van de lonen ingeschreven in “opdracht 06 van de uitgaven van de GOB”.

De eenmalige aanpassing van de uitgaven in verband met het pensioenfonds van de MIVB (naar schatting 8,1 miljoen euro) is niet opgenomen in de aangepaste begroting en moet dus niet worden gedekt door een verhoging van de ontvangsten. De MIVB zal de toestand echter opnieuw evalueren op het einde van het jaar op basis van de door het fonds behaalde rendementen en de beschikbare middelen. Ze wijst er echter op dat de reserves van het fonds groter zijn dan het wettelijke minimum.

Algemene werkingskosten

De algemene werkingskosten⁷⁴ (208,9 miljoen euro) stijgen globaal met 10 miljoen euro. Die toename kan hoofdzakelijk worden verklaard door de impact van de “COVID”-uitgaven die op 10,2 miljoen euro wordt geraamd op de BA 01.001.08.05.1211 *Aankoop van diensten*.

De kredieten in verband met de elektriciteits- en brandstofkosten (BA 01.001.08.03.1211) veranderen niet. De MIVB heeft immers vooraf de aankoopprijs vastgelegd voor het jaar 2022 om zich in te dekken tegen schommelingen van de elektriciteitsprijs en om te profiteren van marktopportunities. In 2023 verwacht ze echter dat de kosten aanzienlijk zullen stijgen. Ze heeft zich overigens via een swap⁷⁵ ingedekt tegen de stijging van de dieselprijs. Dat financieel instrument dekt echter het dieselverbruik van de MIVB niet voor 100%. Haar dekking is overigens gebaseerd op een vat Brent-olie en niet op de prijs aan de pomp (waarin verschillende taksen en andere meerkosten zijn opgenomen).

⁷³ Codes 11.xx.

⁷⁴ Codes 12.11, 12.12 en 12.21.

⁷⁵ De kosten in verband met de aankoop van diesel worden afgesplitst van de kosten/ontvangsten in verband met de dekking van de swap die worden aangerekend op code 8. De swapdekking heeft dus geen invloed op het nettosaldo van de instelling.

Investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven⁷⁶ (431,4 miljoen euro) dalen met 19,1 miljoen euro op BA 01.006.11.03.7310 *Investerings in het netwerk en de uitrustingen* wegens de actualisering van de planning van de investeringen die rekening houdt met zowel de vorderingen van de werken als de stijging van de kosten van de grondstoffen.

7.8 Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap (*parking.brussels*)

De aangepaste begroting vertoont een batig begrotingssaldo van 2 miljoen euro, dat voortvloeit uit het verschil tussen de ontvangstenramingen (105,2 miljoen euro, d.i. -2,2 miljoen euro) en de vereffeningskredieten (103,1 miljoen euro, d.i. -0,7 miljoen euro). De vastleggingskredieten bedragen 106,5 miljoen euro (-7,8 miljoen euro).

7.8.1 Ontvangsten

De voornaamste wijzigingen zijn het gevolg van volgende evoluties:

- Een vermindering met 6 miljoen euro (-19,4%) van de ramingen inzake ophalingen van gelden van de parkeerautomaten. De initiële begroting 2022 hield rekening met de voorziene inwerkingtreding van de nieuwe tarifiering. Op 31 mei 2022 bevindt deze nieuwe tarifiering zich evenwel nog steeds in de goedkeuringsfase, ze zal dus waarschijnlijk geen significante impact hebben op het dienstjaar 2022. De uitvoeringscijfers 2021 (16,8 miljoen euro) en 2022 (5 miljoen euro op 31 mei) lijken daarenboven te wijzen op een overschatting van de geraamde ontvangsten bij de initiële begroting 2022 (30,9 miljoen euro).
- Een vermindering met 2 miljoen euro (-41,2%) van de ramingen van de parkeerretributies komende van de gemeenten. De uitvoeringscijfers 2020 (1,8 miljoen euro) en 2021 (1,2 miljoen euro) wijzen op een overschatting van de initiële begroting 2022 (4,8 miljoen euro).
- Een verhoging met 2,9 miljoen euro (4,9%) van de ramingen van de parkeerretributies komende van de huishoudens. De evolutie van de uitvoeringscijfers (33 miljoen euro in 2020, 53,9 miljoen euro in 2021) en de reeds geïnde retributies op 31 mei 2022 (18,9 miljoen euro) rechtvaardigen de verhoging met 4,7% ten opzichte van de initiële begroting 2022 (59,4 miljoen euro).
- Een verhoging van de werkingsdotatie met 1,8 miljoen euro (+35,7%) die rekening houdt met de impact van de indexerings van zowel december 2021 als februari en april 2022, evenals met de vereffening van het vakantiegeld 2022⁷⁷, en die overeenstemt met een stijging van de personeelsuitgaven.

⁷⁶ Codes 7x.xx.

⁷⁷ Het betreft een technische correctie van de aanrekening van het vakantiegeld als gevolg van een opmerking van het Rekenhof.

7.8.2 Uitgaven

De voornaamste wijzigingen bij de vereffening- en vastleggingskredieten vloeien voort uit:

- de stijging met 1,9 miljoen euro van de personeelsuitgaven, voornamelijk als gevolg van zowel de indexaanpassingen van december 2021, en februari en april 2022, als van de vereffening van het vakantiegeld 2022 (+4,5%);
- de verhoging met 2 miljoen euro (+8,8%) van de geraamde overdrachten van parkeerontvangsten aan de gemeenten, gerechtvaardigd door de stijging van de parkeerontvangsten die zich in 2022 aftekent;
- de vermindering met 2,4 miljoen euro van de ramingen inzake annulaties van oninvorderbare ontvangsten afkomstig van de huishoudens (-14,8%), doordat beter rekening wordt gehouden met de correcties op de gegevens van de voorgaande jaren;
- de neerwaartse bijstelling met 1 miljoen euro (-16,2%) van de kosten voor operationele leasing van de scan-cars als gevolg van een heronderhandeling van de voorwaarden van de overeenkomst met de leverancier Parcbrux.

BIJLAGE 1

O	Algemene uitgavenbegroting 2022	Initieel		Herverdelingen		Aanpassing		Na aanpassing		Totaal verschil			
		Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.
01	Financiering van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement	51.500	51.500	0	0	0	0	51.500	51.500	0	0%	0	0%
02	Financiering van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering	27.303	27.303	8	8	1.085	1.085	28.396	28.396	1.093	4%	1.093	4%
03	Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	80.426	90.461	6.800	4.780	154.286	122.531	241.512	217.772	161.086	200%	127.311	141%
04	Beheer van de human resources en de materiële middelen van de GOB, evenals de administratieve vereenvoudiging op gewestvlak	145.822	145.308	1.918	1.918	22.909	22.909	170.649	170.135	24.827	17%	24.827	17%
05	Ontwikkeling van een gelijke-kansenbeleid	4.645	4.645	0	0	-100	-70	4.545	4.575	-100	-2%	-70	-2%
06	Financieel en budgettair beheer en controle	775.323	775.323	-110.459	-94.694	133.113	133.074	797.977	813.703	22.654	3%	38.380	5%
07	Het beheer inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT)	89.286	86.774	200	200	3.107	3.107	92.593	90.081	3.307	4%	3.307	4%
08	Grondregiebeleid	52.839	52.794	26.000	11.420	470	3.170	79.309	67.384	26.470	50%	14.590	28%
09	Brandbestrijding en Dringende Medische Hulpverlening	113.683	113.683	0	0	14.815	14.815	128.498	128.498	14.815	13%	14.815	13%
10	Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen	894.756	847.738	0	0	34.798	34.631	929.554	882.369	34.798	4%	34.631	4%
11	Financiering van de erediensten en de seculiere morale bijstand	6.710	6.710	-162	-162	-87	-145	6.461	6.403	-249	-4%	-307	-5%
12	Ondersteuning van economie en landbouw	115.458	151.411	80.694	80.868	2.199	-5.561	198.351	226.718	82.893	72%	75.307	50%
13	Promotie van de buitenlandse handel, het aantrekken van buitenlandse investeringen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en internationalisering van de ondernemingen	36.272	35.272	-4.234	-1.702	1.627	1.627	33.665	35.197	-2.607	-7%	-75	0%
14	Ondersteuning van het wetenschappelijk onderzoek	66.016	66.955	80	16	1.853	2.003	67.949	68.974	1.933	3%	2.019	3%
15	Promotie van de energiedoeltreffendheid en regulering van de energiemarkten	59.189	53.976	0	0	446	305	59.635	54.281	446	1%	305	1%
16	Ondersteuning en bemiddeling bij arbeidsaanbod en -vraag	996.574	980.258	3.410	3.410	12.629	12.629	1.012.613	996.297	16.039	2%	16.039	2%
17	Ontwikkeling en promotie van het mobiliteitsbeleid	47.403	42.954	493	519	2.761	3.261	50.657	46.734	3.254	7%	3.780	9%
18	Uitbouw en beheer van het openbaar vervoernetwerk	1.110.111	1.090.423	-37	-1.984	22.421	20.089	1.132.495	1.108.528	22.384	2%	18.105	2%
19	Bouw, beheer en onderhoud van de gewestwegen, wegeninfrastructuur en -uitrusting	416.814	189.774	-4.981	-2.335	-68	-382	411.765	187.057	-5.049	-1%	-2.717	-1%
20	Ontwikkeling van het bezoldigd personenvervoer, met uitsluiting van het openbaar vervoer	2.806	2.919	0	0	-73	-73	2.733	2.846	-73	-3%	-73	-3%
21	Ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorigheden met het oog op een betere, duurzame stedelijke mobiliteit door een multimodale aanpak en de economische ontwikkeling als generator van werkgelegenheid	18.002	17.886	0	0	-250	-250	17.752	17.636	-250	-1%	-250	-1%
22	Beleid inzake waterproductie en watervoorziening, technische reglementering inzake de kwaliteit van het drinkwater, de zuivering van het afvalwater en de riolering	59.598	54.518	0	0	-64	-64	59.534	54.454	-64	0%	-64	0%
23	Milieubescherming, Natuurbehoud, Dierenwelzijn en voor participatieve democratie	186.633	180.633	0	0	10.134	10.076	196.767	190.709	10.134	5%	10.076	6%
24	Afvalophaling en -verwerking	187.752	187.772	0	0	15.845	15.845	203.597	203.617	15.845	8%	15.845	8%

O	Algemene uitgavenbegroting 2022	Initieel		Herverdelingen		Aanpassing		Na aanpassing		Totaal verschil			
		Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	Vastl.	Vereff.	%	
25	Huisvesting en woonomgeving	450.223	537.346	-1.719	-1.719	39.646	-8.742	488.150	526.885	37.927	8%	-10.461	-2%
27	Stadsbeleid	35	35	0	0	1	1	36	36	1	3%	1	3%
28	Statistieken, analyses en plannificatie	32.982	32.982	950	950	3.059	3.059	36.991	36.991	4.009	12%	4.009	12%
29	Toerisme, externe betrekkingen en promotie van het imago van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	46.984	47.201	4.234	1.702	3.493	2.389	54.711	51.292	7.727	16%	4.091	9%
30	Financiering van de Gemeenschapscommissies	541.611	541.611	0	0	96.988	96.988	638.599	638.599	96.988	18%	96.988	18%
31	Fiscaliteit	145.739	138.170	0	0	23.514	23.514	169.253	161.684	23.514	16%	23.514	17%
32	Brussel Openbaar Ambt	11.551	10.737	0	0	4.025	4.925	15.576	15.662	4.025	35%	4.925	46%
33	Stedenbouw en Erfgoed	267.324	189.136	-3.195	-3.195	5.563	9.521	269.692	195.462	2.368	1%	6.326	3%
	Totale uitgaven	7.041.370	6.754.208	0	0	610.145	526.267	7.651.515	7.280.475	610.145	9%	526.267	8%

Bron: de begrotingstabel die als bijlage en bij het ontwerp van begrotingsordonnantie is gevoegd

(in duizend euro)

Er bestaat ook een Franse versie van dit verslag.
Il existe aussi une version française de ce rapport.

U kunt dit verslag raadplegen of downloaden op de website van
het Rekenhof.

ADRES
Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.
+32 2.551 81 11

www.rekenhof.be